

جنگ روزانه با دستگاه بوروکراسی

معجزه سنگاپور

دکتر محمود سریع القلم
استاد دانشگاه شهید بهشتی

نرخ تورم کشور سنگاپور ۱.۲ درصد است. این نتیجه ساختاری است که بهترین‌ها و توانمندترین‌های بانکداری، صنعت، IT، سیاست‌گذاری عمومی، محیط زیست، سیاست خارجی، آموزش و مدیریت را به وجود آوردند. در این ساختار، بهترین‌ها و توانمندترین‌های سنگاپور توانست‌اند کشوری را بنا کنند که این ویژگی‌ها را دارد: تولید ناخالص داخلی (GDP) برابر ۵۵۰میلیارد دلار با مساحت ۷۳۵ کیلومترمربع و شش میلیون نفر جمعیت. بر اساس رتبه‌بندی سرمایه‌انسانی کشورها (Global Ranking on Human Capital Index) سنگاپور با کسب شاخص ۰.۸۸ از یک، بهترین رتبه جهانی را دارد. ۴۰ درصد تولید آن در تراشه متمرکز شده است. ۵۵درصد بهترین فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های سنگاپور، مدیران این کشور می‌شوند. طبق رتبه‌بندی Transparency International، سنگاپور رتبه چهارم جهانی در شفافیت مدیریتی است. در سال ۲۰۰۲، بانک جهانی، سنگاپور را یک کشور «توسعه‌یافته» قلمداد کرد. سنگاپور به صورت کمی و با وسواس قابل‌تأملی حدود ۱۶میلیون نفر از بهترین‌های کشورهای درحال‌توسعه و توسعه‌یافته جهت مدیریت و بازار کار استخدام کرده است.

به این افراد توانا، باهوش، متخصص، کارآمد و حرفه‌ای، حقوق قابل‌توجه می‌دهند و در بدنه تصمیم‌گیری از آنها بهره می‌برند. در دهه ۱۹۶۰، درآمد سرانه سنگاپور ۳۲۰ دلار بود (تاریخ تاسیس کشور: ۱۹۶۵). امروز درآمد سرانه این کشور ۶۶هزار دلار است. در دهه ۱۹۶۰، سنگاپور حتی به اندازه کافی، آب آشامیدنی نداشت. نه ساختار عمرانی داشت و نه منابع طبیعی. در حال حاضر ۳۰۰ شرکت خارجی در سنگاپور تولید می‌کنند. امید به زندگی در این کشور ۸۷.۳ سال است که جزء بالاترین‌ها در جهان است. بندر سنگاپور، پرتودرت‌ترین بندر جهانی است. دولت سنگاپور، تمام اقشار جامعه را مکلف کرده تا مرتب «مهارت‌های» خود را ارتقا بخشند و از طریق برنامه‌ای با عنوان Skillsfuture این تشخیص را داده که توانمندی، توسعه را به ارمان می‌آورد. مهم‌ترین موضوع برای حکمرانان سنگاپور جهت حفظ موقعیت ممتاز کشورشان و بهبود و ارتقای تدریجی آن، تسهیل ورود بهترین‌ها به آموزش عالی و دانشگاه‌است.

در سنگاپور، افرادی به سطوح عالی تدریس و تحقیق دست می‌یابند که طبق ضوابط سختی، توانمندی خود را به اثبات رسانده‌اند. رقابت در این کشور مبنای رشد است. حکومت معتقد است ارتقای سطح مهارت دانش مردم، مهم‌ترین تصمیم اوست. رابرت لاکس اقتصاددان معتقد است که دانش و مهارت، نوعی اثر جانبی مثبت (positive externality) است به این معنا که جامعه، برنامه‌ها و مجموعه حکومت بدون آنکه هزینه کنند از مهارت و دانش آحاد مردم بهره می‌برند. چون سنگاپور مهارت و توانایی را در مدیریت ارج می‌نهد و از جمله کشورهایی است که در سیاست‌های اقتصادی و بخصوص بانکداری از شفاف‌ترین‌های جهانی است، مورد وثوق بهترین برنامه‌های تولیدی و فناوری است. به طوری که در سال ۲۰۲۵ حدود ۵۵میلیارد دلار FDI (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) جذب کرده است.

زاین، چین، آمریکا و هلند از جمله سرمایه‌گذاران هستند. در سال ۱۹۶۵، سنگاپور ۹۹هزار نفر بازدیدکننده (توریست) داشت. این عدد در سال ۲۰۲۴ به ۱۶۵میلیون نفر افزایش یافته که درآمدی معادل ۲۴.۴میلیارد دلار برای سنگاپور به وجود آورده است. پیش‌بینی می‌شود تولید ناخالص داخلی (GDP) سنگاپور در سال ۲۰۲۶ به ۵۷۳میلیارد دلار برسد.

اعتبار پاسپورت سنگاپور در سال ۲۰۲۵، رتبه اول جهانی است. آیا این موفقیت حکومت و مردم سنگاپور تصادفی است؟ سنگاپور چگونه در دوره زمانی به طول حدود نیم قرن، از یک جزیره عقب‌مانده به یک Hub جهانی در صنعت، فناوری، تحقیقات علمی، شفافیت، محیط زیست سالم و حتی جامعه‌ای سالم، راستگو، خوش‌قول و قابل‌اتحاد تبدیل شده است؟ برای پاسخ به این پرسش نیازی به متوسل شدن به دو متغیر ۵۰ متغیر نیست. ریشه متحول شدن سنگاپور در دو متغیر است: اول، ماهیت و پایگاه اجتماعی حکومت و دوم، ماهیت تصمیم‌گیری‌های حکومت.

پایگاه اجتماعی حکومت سنگاپور، افراد توانا، متخصص، با تحصیلات کیفی و با ظرفیت رقابتی است. هر کسی که نتوانمند است به مدیریت می‌رسد. وفاداری به تخصص و مهارت است و نه به افراد. حکومت می‌گوید من یک کشور ثروتمند می‌خواهم که همه به تناسب زحمتی که می‌کنند از آن بهره‌مند شوند. حکومت سنگاپور آنقدر اعتمادبنفس دارد و سیستم ایجاد کرده است که افراد نتوانند خارجی را نیز در چارچوب سیستم قاعدمند خود به کار می‌گیرد. افراد برای کار آمدی، تولید ثروت، بهره‌وری و رقابت سطح بالاتر کار می‌کنند، نه برای مدیران بالاتر. سنگاپور از فرد به جمع، از فرد به سیستم و از فرد به قاعده و از فرد به آیین‌نامه تکامل پیدا کرده است. داخلی و خارجی، یک سیستم را می‌بینند و نه افراد. ر سیستمی که افراد فاسد، رانت‌خوار، خرافکار و ناکارآمد را نمی‌پذیرد و آنها را به سوی بلاروس، کره‌شمالی و ونزوئلا راهنمایی می‌کند. حکومت سنگاپور اجازه نمی‌دهد و پولی خرج نمی‌کند که افراد ناتوان در سمت‌های مدیریتی قرار گیرند و فقط وضع موجود را حفظ کنند.

حکومت سنگاپور هر فردی را که در مسوولیتی می‌گمارد، به صورت شفاف از او خروجی (Result) می‌خواهد. پول مردم باید برای بهبود وضع خود آن مردم صرف شود. حکومت سنگاپور بنیه و ریشه و ستون فقرات خود را بر توانمندی افراد (Meritocracy) بنا نهاده است. این حکومت به‌ویژه در عرصه مدیریت اقتصادی و سیاست خارجی، توانمندترین افراد با تحصیلات از بهترین دانشگاه‌های جهان با تسلط بر زبان انگلیسی و با یک هدف کلانوی جهت افزایش ثروت ملی سنگاپور را به کار گمارده است.

فصل ترخیص نهاده‌ها ادامه دارد

اظهار نظر معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی درباره مشکلات حفظ امنیت غذایی در کشور است...

صفحه ۲

دوراهی حمایت از اجاره‌نشین‌ها

بررسی ۸ تجربه جهانی از سال‌های دور تاکنون نشان می‌دهد، برخی به شکل ملی یا محلی، نرخ دولتی...

صفحه ۴

آماده‌باش جهانی به کشورهای ساحلی

در سال جاری میلادی، اعمال تعرفه‌های آمریکا و شرایط ناپایدار حاکم بر تنگه هرمز که منجر به تغییر مسیر دریایی...

صفحه ۶

جنگ روزانه با دستگاه بوروکراسی

کریم حسن پور - در شرایطی که اقتصاد کشور همواره زیر فشار مداخلات داخلی و تحریم‌های خارجی قرار دارد، بخش معدن و صنایع معدنی بیش از هر زمان دیگری با مشکلات محیط کسب و کار مواجه شده‌اند.

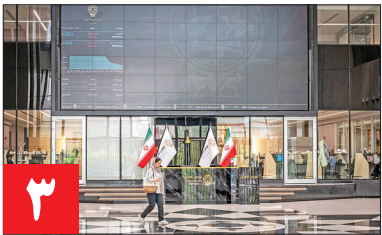
روزنامه سراسری اقتصادی ، اجتماعی

دوشنبه ۱۷آذر ۱۴۰۴

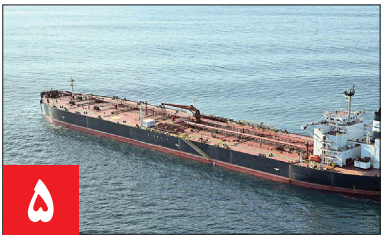
۱۵ جمادی الثانی ۱۴۴۷-۶ دسامبر ۲۰۲۵

شماره ۸۱۷

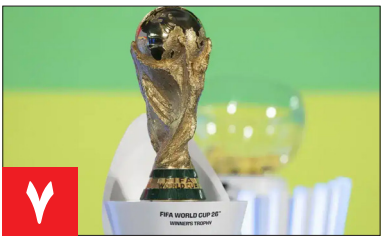
۸۰۰۰ تومان

هراس بورس از مقاومت ۳.۵میلیونی

محاصره دریایی نفت روسیه

تب و تاب بامدادی در ایران

این واقعیت نشان می‌دهد که شدت تاثیر دخالت‌های داخلی بر اقتصاد به مراتب بیشتر از تهدیدهای خارجی است؛ زیرا تحریم خارجی عمدتاً مسیرهای تجارت، تامین مالی یا انتقال فناوری را محدود می‌کند، درحالی‌که تحریم داخلی قابلیت آن را دارد که حتی زمانی که مواد اولیه در دسترس است، سرمایه وجود دارد و بازار تقاضا فعال است، باز هم منجر به توقف تولید و سرمایه‌گذاری شود. یکی از دلایل این پدیده، ماهیت غیرقابل‌پیش‌بینی تصمیمات داخلی است. تحریم خارجی زمانی اعمال می‌شود که مقدمات آن آماده‌ها مورد بحث بوده و آثار آن قابل ردیابی است؛ اما تحریم داخلی با یک دستور فوری، یک نامه اداری یا یک مصوبه خلق‌الساعه آغاز می‌شود. فعال اقتصادی که یک روز برای صادرات برنامه‌ریزی می‌کند، ممکن است روز بعد با ممنوعیت ناگهانی روبه‌رو شود. واحد تولیدی که بر اساس نرخ انرژی امروز محاسبه اقتصادی انجام می‌دهد، چند هفته بعد با تغییر در فرمول قیمت‌گذاری مواجه می‌شود. این در حالی است که در فضای اقتصادی سالم، ثبات قواعد بازی از مهم‌ترین پایه‌های تصمیم‌گیری است و نبود آن، هزینه سرمایه‌گذاری را چند برابر افزایش می‌دهد.

اثر تصمیمات خلق‌الساعه بر معدنی‌ها

در بخش معدن این بی‌ثباتی آثار شدیدتری برجا می‌گذارد. سرمایه‌گذاری در معادن ماهیت بلندمدت دارند، سرمایه‌گذاری‌های سنگین می‌طلبند و بازگشت سرمایه آنها سال‌ها طول می‌کشد. در چنین پروژه‌هایی کوچک‌ترین نوسان در مقررات، سیاست‌های انرژی یا وضعیت صادرات می‌تواند سودآوری کل طرح را با ابهام مواجه کند.

زمانی که فعال معدنی نمی‌داند سسه ماه بعد با چه نرخ برق، چه سیاست صادراتی و چه دستورالعملی درباره ماشین‌آلات یا محیط‌زیست مواجه خواهد بود، طبیعی است که سرمایه‌گذاری جدید را به تعویق بیندازد یا پروژه را کوچک‌تر کند. این اتفاق موجب کندشدن روند توسعه معادن، کاهش تولید و در نهایت عقب‌ماندن ایران از رقبا می‌شود؛ رقابانی که بعضاً ذخایر معدنی بسیار کمتری نسبت به ایران دارند اما با ثبات مقررات و شفافیت سیاسی توانسته‌اند به صادرکنندگان بزرگ مواد معدنی تبدیل شوند.

مهار نوآوری در صنایع معدنی

یکی از ابعاد کمتر بررسی‌شده تاثیر مداخلات داخلی، اثر آن بر نوآوری و توسعه فناوری در صنایع معدنی است. صنایع معدنی برای حفظ رقابت‌پذیری خود نیازمند سرمایه‌گذاری‌های تحقیق و توسعه (R&D) و ارتقای فناوری‌های استخراج، فرآوری و مدیریت منابع هستند. اما محیطی که با تغییرات ناگهانی مقررات، محدودیت‌های دسترسی و بی‌ثباتی سیاست‌های بانکی و ارزی همراه است، به‌طور مستقیم انگیزه و امکان نوآوری را کاهش می‌دهد.

در شرایط بی‌ثبات، مدیران صنعتی مجبورند بیشتر منابع خود را صرف مدیریت ریسک‌های کوتاه‌مدت کنند تا سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید. هر پروژه نوآورانه مستلزم برنامه‌ریزی بلندمدت، پیش‌بینی هزینه‌ها و اطمینان از ثبات قوانین است. وقتی سیاست‌ها و بخشنامه‌ها به‌صورت روزانه تغییر می‌کنند، برنامه‌ها قادر به برآورد دقیق بازده سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین نیستند و پروژه‌های R&D به تعویق می‌افتند یا به کلی لغو می‌شوند.

پیامد این وضعیت، کاهش بهره‌وری و تضعیف مزیت رقابتی در بازارهای بین‌المللی است. کشورهایی که صنایع معدنی آنها از ثبات سیاسی و حمایت از نوآوری برخوردار است، می‌توانند به سرعت فناوری‌های نوین استخراج، پردازش و بازیافت مواد معدنی را پیاده‌سازی کنند و در نتیجه تولید با کیفیت بالاتر و هزینه کمتر داشته باشند. در مقابل، در محیط بی‌ثبات، حتی ذخایر عظیم معدنی هم نمی‌توانند به عامل رشد پایدار تبدیل شوند، زیرا فناوری‌های پیشرفته یا سرمایه‌های لازم برای بهبود فرآیندها اجرا نمی‌شوند.

محدودیت نوآوری و فناوری باعث می‌شود صنایع معدنی در بلندمدت توان رقابت با رقبای منطقه‌ای و جهانی را از دست بدهند. محیط بی‌ثبات، نه تنها سرمایه و تولید، بلکه ظرفیت ارتقای بهره‌وری و توسعه تکنولوژی را هم مهار می‌کند. اصلاح این ساختار نیازمند کاهش مداخلات کوتاه‌مدت، ایجاد ثبات و پیش‌بینی‌پذیری سیاست‌ها و حمایت واقعی از نوآوری و R&D است. تنها در چنین شرایطی است که صنایع معدنی قادر خواهند بود به جای واکنش‌های کوتاه‌مدت، مسیر توسعه بلندمدت، ارتقای فناوری و رقابت جهانی را طی کنند.

طرح‌هایی مانند انتقال آب یا سدسازی رژیم افزایش جمعیت تقاضا در مناطق مقصد منجر می‌شود.

کند و اجازه دهد بازار بر اساس واقعیت حرکت کند، بخش زیادی از مشکلات فعلی کاهش پیدا می‌کند. ما نیاز داریم مقررات پایدار باشد، قیمت‌گذاری دستوری حذف شود و فرآیندهای اداری ساده و شفاف شود. اقتصاد در شرایط ثبات، حتی با وجود جنگ یا تحریم خارجی، می‌تواند دوام بیاورد.

عمده مشکلات زغال‌سنگ داخلی است

سعید صدقی، فعال معدنی، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به وضعیت تولید و توسعه زغال‌سنگ در کشور گفت: بخش عمده مشکلات زغال‌سنگ ریشه در سیاست‌های داخلی دارد؛ به طور کلی حدود ۶۰ درصد مسائل مربوط به تصمیمات و سیاست‌های داخلی دولت است و تنها ۴۰ درصد متاثر از تحریم‌هاست. یعنی اگر سیاست‌ها اصلاح شوند، امکان تولید و توسعه زغال‌سنگ به شکل قابل‌توجهی متفاوت خواهد شد.

او افزود: تحریم‌ها البته نقش خود را دارند؛ برای مثال برخی تجهیزات معدنی از زمان ثبت‌سفارش تا ورود به کشور ممکن است بیش از یک سال طول بکشد و این تأخیر مستقیماً بر تولید تأثیر می‌گذارد. در صورت رفع تحریم، مشکلات ارزی کاهش پیدا می‌کند، معادن امکان دریافت تجهیزات خواهند داشت و برنامه‌ریزی تولید نیز عملی می‌شود. علاوه بر این، صادرات زغال‌سنگ نیز می‌تواند با جدیت بیشتری دنبال شود.

صدقی افزود: در شرایط فعلی می‌توان گفت حدود ۴۰ درصد مشکلات ناشی از تحریم و ۶۰ درصد از سیاست‌های داخلی است. علاوه بر این، وضعیت جنگ و تورم ناشی از آن نیز تأثیرگذار است؛ افزایش هزینه‌های ریالی معادن باعث بالا رفتن قیمت تمام‌شده زغال‌سنگ می‌شود و شرایط را برای تولیدکنندگان دشوارتر می‌کند. او در پایان بیان کرد: با اصلاح سیاست‌های داخلی و کاهش مداخلات کوتاه‌مدت، همراه با رفع محدودیت‌های تحریمی، تولید و توسعه زغال‌سنگ می‌تواند مسیر بهتری پیدا کند و معادن بتوانند با ثبات بیشتر و برنامه‌ریزی بلندمدت فعالیت کنند.

اقتصاد زیر فشار خودساخته

موضوع مقایسه میان تحریم‌های خارجی و آنچه «تحریم داخلی» نامیده می‌شود، سال‌هاست در فضای اقتصادی مطرح است، اما شدت تأثیر آن در سال‌های اخیر به سطحی رسیده که بخش‌های مولد اقتصاد، به‌ویژه معدن و صنایع معدنی، آن را مهم‌ترین مانع توسعه تلقی می‌کنند. در واقع اگر تحریم خارجی ساختاری بیرونی و نسبتاً قابل پیش‌بینی دارد، تحریم داخلی ساختاری درونی و بی‌ثبات است که روزانه قواعد بازی را تغییر می‌دهد و همین تغییر مداوم است که منطبق برنامه‌ریزی اقتصادی را مختل می‌کند.

در شرایط کنونی، نه آنچه از بیرون بر اقتصاد تحمیل می‌شود، بلکه آنچه در داخل با تصمیم‌های ناگهانی، بخشنامه‌های متناقض و سیاستگذاری‌های مقطعی ایجاد می‌شود، اصلی‌ترین تهدید برای استمرار فعالیت اقتصادی است. تجربه نشان داده است که حتی در دوره‌های تشدید تنش خارجی، زمانی که ساختار سیاستگذاری داخلی کمتر درگیر مداخلات روزانه بوده، فضای تنفس بیشتری برای فعالیت بازار ایجاد شده و برنامه‌ها توانسته‌اند در حد امکان مسیر خود را پیدا کنند.

روزنامه‌مارز اقتصاددوشنبه ۱۷ آذر ۱۴۰۴ شماره ۸۱۷www.marzeghtesad.ir

♥ بازگشت پول حقیقی به بازار سرمایه؟

فقط در بازه مهر تا نیمه آذرماه ۱۴۰۴، بیش از ۳۰۰میلیارد تومان نقدینگی تازه وارد کارگزاری‌ها شد و ۲۰۰میلیارد تومان هم از صندوق‌های درآمد ثابت بیرون کشیده شد تا مستقیم به جیب نامداهای بزرگ و دلاری برود. بزرگ‌ترین چرخش جریان پول خورد در چهار سسال اخیر رقم خورد و شاخص کل در مسیر شکستن سقف تاریخی قرار داد. آیا این بار واقعا بهار بورس در دل زمستان ۱۴۰۴ افرارسیده است؟

بررسی امار رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار حاکی از آن است که از مهر تا نیمه آذر ۱۴۰۴ یکی از مهم‌ترین نقاط عطف جریان نقدینگی حقیقی در سال‌های اخیر بوده است. در این بازه زمانی، مجموع واریزی اشخاص حقیقی به حسابهای کارگزاری به ۳۰۰میلیارد تومان رسید و همزمان ۲۱۰میلیارد تومان از صندوق‌های سرمایه‌گذاری درآمد ثابت خارج و عمدتا به خرید سهام شرکت‌های بزرگ و صادراتمحور تخصیص یافت. این چرخش معنادار، پس از یک سال خروج مداوم سرمایه خرد، نشانه‌ای از تغییر رفتار سرمایه‌گذاران حقیقی و بازگشت تدریجی اعتماد به بازار سهام محسوب می‌شود.

آغاز تغییر روند

مهر با ورود ۱۸۰۰میلیارد تومان نقدینگی تازه حقیقی به کارگزاری‌ها همراه بارود بود. ورود خالص پول حقیقی به کل سهام ۱۳۸۰میلیارد تومان و ورود به نمادهای اثرگذار بر شاخص کل شامل گروههای فلزات اساسی، فرآورده‌های نفتی و محصولات شیمیایی) به ۴۱۲۰میلیارد تومان رسید. خروج از صندوق‌های درآمد ثابت نیز ۱۸۲۰میلیارد تومان گزارش شد که بالاترین رقم مشابه از دهه‌های سال جاری به شمار می‌رود. این جریان ورودی موجب شد شاخص کل بورس تهران پس از چندین ماه درجا زدن، با رشد بیش از ۶ درصد از کف کانال ۳میلیون واحد فاصله بگیرد و گروه‌های دلاری بار دیگر لیدری بازار را بر عهده گیرند.

مرحله شتاب حقیقی‌ها

شتاب‌گیری جریان ورودی در آبان ماه، واریزی حقیقی‌ها به کارگزاری‌ها یا اندکی کاهش به ۱۵۰۰میلیارد تومان رسید، اما کیفیت ورودی‌ها بهبود یافت. ورود خالص به کل سهام به ۱۶۴۰میلیارد تومان و ورود به نمادهای شاخص‌ساز به رکورد ۹۲۰میلیارد تومان افزایش یافت. خروج از صندوق‌های درآمد ثابت نیز به ۲۲۰۰میلیارد تومان رسید که بخش قابل‌توجهی از آن مستقیما به خرید سهام شرکت‌های بزرگ اختصاص یافت. نتیجه این عملکرد، رشد ۸۰۲درصدی شاخص کل و ۹۰۱درصدی شاخص هموزن در آبان ماه بود. برای نخستین‌بار پس از ۱۸ ماه، اشخاص حقوقی به خریدار خالص تبدیل شدند و عرضه خود را به‌طور متوسط تا ۲۵ درصد کاهش دادند.

از هیجان به آرامش

فاز تثبیت و احتیاط تا ۱۶ آذر ۱۴۰۴، واریزی حقیقی‌ها به کارگزاری‌ها هزارمیلیارد تومان، ورود خالص به کل سهام ۱۰۵۰میلیارد تومان و ورود به نمادهای اثرگذار ۹۸۰میلیارد تومان بوده است. خروج از صندوق‌های درآمد ثابت نیز ۱۱۷۰میلیارد تومان ثبت شده است. هرچند شدت جریان ورودی نسبت به دو ماه قبل کمتر است، اما مثبت ماندن ارقام نشان می‌دهد روند کلی بازگشت پول خرد ادامه دارد و بازار وارد مرحله تثبیت و انتخابی‌تر شدن خریدها شده است.

چرا پول حقیقی برگشت؟

برای ورود قابل‌توجه پول حقیقی به بازار، می‌توان پنج دلیل برشمرد:

یکی از مهم‌ترین دلایلی که جریان پول حقیقی را به سمت بازار سهام بازگرداند، بزرگ‌ترین جابه‌جایی ثبت‌شده از سال ۱۴۰۰ تاکنون بود. در این سه ماه، بیش از ۵۲۰۰میلیارد تومان از صندوق‌های سرمایه‌گذاری درآمد ثابت خارج شد و تقریبا تمام آن مستقیما به خرید سهام شرکت‌های بزرگ و صادراتمحور تزریق شد؛ حرکتی که به وضوح نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران خرد دیگر حاضر نیستند به بازدهی پایین و ثابت صندوق‌ها بسنده کنند و به دنبال رشد واقعی هستند.دومین علت کلیدی، تمرکز بسیار بالای پول حقیقی‌ها بر نمادهای اثرگذار شاخص کل بود. حدود ۷۸ درصد از کل ورودی سهم‌ها، یعنی بیش از ۱۲ هزارمیلیارد تومان، به تنها ۳۰ نماد صندوق‌ساز رسید. گروه‌های فلزات اساسی، فرآورده‌های نفتی، محصولات شیمیایی و باتکی‌ها بیشترین سهم را از این جریان بردند و دوباره نقش لیدری بازار را بر عهده گرفتند؛ دقیقا همان گویویی که در تمام رالی‌های موفق گذشته دیده شد.

سومین عامل تاثیرگذار، تغییر رفتار محسوس بازیگران حقوقی بود. حقوقی‌هایی که در یک سال گذشته عمدتا فروشنده خالص بودند، به مهر و آبان عرضه خود را به‌طور متوسط ۲۵ درصد کاهش دادند و در آذر حتی به خریدار خالص تبدیل شدند. این چرخش کوچک اما بسیار معنادار، فشار فروش را به شدت کم کرد و فرصت تنفس و خرید راحت‌تری برای حقیقی‌ها فراهم آورد.چهارمین محرک، گزارش‌های ۹ماه‌ای بود که فراتر از هر انتظاری در متنشر شدند؛ داده‌های استیل‌پال‌کوین‌ها، همدارای خبری شرکت‌های بزرگ به‌طور میانگین ۲۲ درصد بالاتر از پیش‌بینی تحلیلگران سود ساخته‌اند. این عملکرد درخشان به‌ویژه در گروه فلزات اساسی و پتروشیمی مشهود بود و نقش تعیین‌کننده‌ای در بازسازی اعتماد سرمایه‌گذاران خرد ایفا کرد؛ چون برای اولین بار پس از مدت‌ها، عدد و رقم واقعی روی میز آمد و حرف زدمو در نهایت، بنجمین و شاید آرام‌ترین اما حیاتی‌ترین عامل، ثبات نسبی متغیرهای کلان بود؛ انتشار اخبار غیررسمی از پیشرفت در برخی مذاکرات، بار سنگین روانی بازار را سبک کرد.

آن دوام نیاورد و بخش قابل‌توجهی از رشد خود را از دست داد. افت ۳۳ هزار واحدی نسبت به قله روزانه، شاخص را تا مرز منفی‌شدن نیز پیش برد و فضای محتاطانه‌تری را نسبت به روزهای قبل رقم زد. شاخص کل روز یکشنبه را در سطح ۳میلیون و ۴۵۰ هزار واحد تمام کرد. در سمت شاخص هم‌وزن نیز شرایط مشابهی رقم خورد. این نماگر هرچند در نهایت تنها ۰۰۵ درصد رشد کرد و پرونده خود را در ارتفاع ۹۷۴ هزار واحدی بست، اما در ابتدای معاملات توانسته بود از سقف تاریخی ۹۷۷ هزار واحد عبور کند. رکوردی که به‌دلیل فشار عرضه‌ها پایدار نماند و با عقب‌نشینی دوباره همراه شد. فرابورس هم روزی متعادل را سپری کرد و شاخص کل این بازار ۰۰۱۸ درصد تقویت شد. با این حال، جریان سرمایه‌های خرد پیام واضح‌تری داشت. ارزش معاملات خرد تا مرز ۱۶ هزار میلیارد تومان بالا آمد، اما خروج ۵۵۷میلیارد تومانی پول حقیقی نشان داد که نگاه محتاط سرمایه‌گذاران کوتاه‌مدت هنوز تغییر نکرده است. در پایان دادوستدها، ۵۹ درصد نمادها در محدوده منفی قرار گرفتند و تنها ۴۱ درصد بازار توانست در مدار صعودی باقی بماند. ترکیبی که حال‌وهوای سردتر تقاضا نسبت به ابتدای هفته را به‌خوبی نشان می‌دهد.

محرک‌های بنیادی رشد اخیر

با وجود عملکرد مطلوب بورس، اظهارات مختلفی از سوی کارشناسان مطرح می‌شود. در همین رابطه محمدحسین علی‌بخشی، کارشناس بازارهای مالی در مورد وضعیت بورس تهران گفت: بازار سرمایه در هفته‌های اخیر مسیری پرشتاب را پشت سر گذاشته و بررسی الگوی حرکتی شاخص کل نشان می‌دهد که این نماگر در فاز پایانی یک سیکل پنج‌موجی صعودی قرار گرفته است. بر اساس داده‌های تکنیکال، موج اول از هشتم شهریور آغاز شد و پس از اصلاحی کوتاه‌مدت در موج دوم، موج سوم به‌عنوان طولانی‌ترین موج تا میانه آبان ادامه یافت. موج چهارم نیز تا ۲۰ آبان به پایان رسید و اکنون به‌نظر می‌رسد شاخص در میانه موج پنجم قرار دارد. در مرحله‌ای که معمولا زمین‌ساز ورود به یک اصلاح ABC می‌شود. تحلیل عوامل بنیادی نیز نشان می‌دهد مجموعه‌ای از متغیرها رشد اخیر بازار سهام را تقویت کرده است. اولین متغیر، افزایش نرخ تسعیر ارز شرکت‌های بورسی است. تجربه جهش نرخ تسعیر، به‌ویژه در شرکت‌های صادرات‌محور نظیر فولادیه‌ها، نقشی مهم در بهبود انتظارات سودآوری ایفا کرده است. ثبت نرخ‌های نزدیک به ۹۰ تا ۹۵ هزار تومان و حتی بالاتر در برخی عرضه‌ها، سیگنال مثبتی برای سهام این گروه‌ها مخابره کرد. به گفته این کارشناس، محرک دوم گزارش‌های ماهرانه مطلوب در آبان است. گزارش‌های منتشرشده نشان از رشد محسوس سودآوری شرکت‌ها نسبت به دوره‌های قبل دارد؛ رشدی که ترکیبی از اثر افزایش نرخ‌ها و مزیت حاصل از تسعیر بالاتر ارز است.

او افزود: صعود نرخ ارز تا محدوده ۱۲۳ هزار تومان و رشد همزمان طلای داخلی و صندوق‌های طلا، فضای تورمی بازارها را تقویت کرد. این موضوع معمولا باعث حرکت جریان پول به سمت بازار سهام می‌شود. به گفته این کارشناس، رزم‌مهمایی از کاهش نرخ بهرهمالکانه در صنایع معدنی، بازنگری در فرمول خوراک پتروشیمی‌ها و بودجه‌ای نسبتا انبساطی، انتظارات سهامداران را در بخش‌های مختلف بهبود بخشیده است. این کارشناس با اشاره به تحولات بازارهای جهانی و بورس اظهار کرد: رشد قیمت برخی کالاهای پایه مانند مس و همچنین فروش محصولات صنعتی در بورس کالا با نرخ‌های بالاتر نسبت به گذشته، درآمد شرکت‌های بزرگ را تحت تاثیر قرار داده است.

محمدحسین علی‌بخشی در مورد وضعیت معاملات روز گذشته بازار نیز گفت: نرخ سود نزدیک به ۳۶ تا ۳۷ درصد یکی از تهدیدهای جدی در برابر پایداری روند صعودی بازار است. با اینکه انتظار نمی‌رود سیاستگذار فعلا نرخ بهره را کاهش دهد، تثبیت آن در همین سطوح می‌تواند از شوک‌های منفی احتمالی جلوگیری کند. با این حال، افزایش بیشتر نرخ سود بانکی می‌تواند فضای بورس را تحت فشار قرار دهد.

او افزود: با توجه به قرار گرفتن شاخص کل در محدوده مقاومتی ۳میلیون و ۴۸۵ تا ۳میلیون و ۵۰۰ هزار واحد، افزایش عرضه‌ها امر طبیعی است. سایر بازارها از جمله دلار و صندوق‌های طلا نیز وارد فاز اصلاح شدند. از منظر سیاسی نیز بازار در شرایط متعادلی قرار دارد. نه سیگنال مثبت برجسته و نه ریسک سیاسی قابل‌توجه و همین ثبات خبری خود محرکی برای آرامش بازار محسوب می‌شود. مجموعه متغیرهای بنیادی، از گزارش‌های ماهرانه تا تصمیمات دولتی و روند بازارهای جهانی، تصویر قلابا مثبتی را برای بورس ترسیم می‌کند. اصلاح‌های مقطعی، بخشی طبیعی از روند رو به رشد بازار هستند. چنانچه نرخ سود بانکی در محدوده کنونی تثبیت شود و سیاست‌های اقتصادی دولت به سمت ارتقای مزیت صنایع صادرات‌محور حرکت کند، می‌توان انتظار داشت بورس همچنان یکی از مقاصد اصلی جذب سرمایه‌های خرد در اقتصاد ایران باقی بماند.

تغییر مسیر بورس؟

ابراهیم ساموی، کارشناس بازارهای مالی نیز در مورد وضعیت بورس اظهار کرد: بازار یکشنبه بیش از هر چیز زتاب یک کشمکش ذهنی میان معامله‌گران بود. ترس از عقب‌ماندن از رشد در برابر ترس از گرفتارشدن در اصلاح. این دو نیروی متضاد موجب شد بازار در مرز باریکی میان احیای اعتماد و تداوم وابستگی پنهان حرکت کند. نوسانات محدود شاخص، رفتار گزینشی تقاضا و عدم فراگیری موج خرید در صنایع کوچک نشان می‌دهد که بازار در حال سبک و سنگین کردن مسیر پیش‌روست و از فاز هیجان عمومی فاصله گرفته است. همچنین مجموعه‌ای از سوگیری‌های رفتاری در جریان معاملات روز گذشته به‌خوبی قابل مشاهده بود. شکل‌گیری صف‌های خرید بدون پشتوانه تحلیلی و تکرار آن در صف‌های فروش نیمه دوم بازار، تصمیم‌گیری بر اساس عملکرد چند روز اخیر و فرض تکرار روندهای کوتاه‌مدت و وابستگی ذهنی معامله‌گران به قیمت‌های گذشته و سطوح قدیمی شاخص، بدون توجه به تغییرات بنیادی و شرایط جدید اقتصاد. ترکیب این رفتارها موجب شد بازار نسبت به اخبار و رویدادهای اقتصادی واکنش‌های اغراق‌آمیز و کوتاه‌مدت نشان دهد. به گفته ابراهیم ساموی، در سطح صنایع، فلزات اساسی با اینکه بیشترین تحرک نقدینگی را داشتند، با خروج سرمایه سود کردند. در مقابل، جریان پول هوشمند همچنان به سمت صنایع دلاری و صادرات‌محور متمایل است؛ صنایعی که با توجه به ثبات نرخ ارز و مزیت‌های استثنایی، چشم‌انداز بهتری دارند. در گروه پتروشیمی نیز بازار به تفکیک میان نمادها ادامه می‌دهد. استقبال بیشتر از شرکت‌هایی که وابستگی کمتری به تغییرات دستوری در نرخ خوراک دارند، نشانه‌ای از نگاه میان‌مدت فعالان حرفه‌ای بازار است. بازار در صنایع کوچک و ریالی نیز دیروز چهارمی کاملا گرینشی به خود گرفت. برخلاف هفته‌های گذشته، دیگر خبری از رشد یکنواخت در این بخش‌ها نبود و سرمایه تنها در نمادهایی جریان یافت که از چشم‌انداز عملیاتی قابل اتکا برخوردار بودند.

شاخص کل بورس تهران در حالی در محدوده حدود سه‌میلیون و ۴۰۰هزار نوسان می‌کند که این سطح، رکوردی تازه در تاریخ بازار سرمایه به‌شمار می‌رود. این نماگر از کف شهرپورماه امسال و پس از تخلیه هیجانات منفی ناشی از جنگ دوازده‌روزه، رشد بیش از ۲۰درصدی را تجربه کرده است.

اما برخلاف بسیاری از مقاطع مشابه هنوز نسبت P/E بازار در فکهای تاریخی خود قرار دارد و ساختار بنیادی بازار شرایط متفاوتی دارد. هم‌زمانی اوج شاخص و ارزندگی بازار باعث شده که تحلیلگران با وجود افزایش امیدها به تداوم روند پایدار صعودی، همچنان محتمل ریسک‌های اقتصادی و سیاسی است. بازاری که از یک‌سوی به دلیل رشد سریع مامهای گذشته در معرض اصلاح کوتاه‌مدت قرار دارد و از سوی دیگر، به دلیل سودآوری شرکت‌ها و چشم‌انداز رشد نرخ ارز، همچنان توان ادامه مسیر صعودی را داراست. هرچقدر بازار رکوردهای جدیدی را ثبت کند، مدیریت ریسک سبدهای سرمایه‌گذاری ارزش الزامی خواهد بود.

بازار سهام اکنون در موقعیتی قرار دارد که تحلیل رفتار بازار تنها با بررسی متغیرهای بنیادی کافی نیست. عوامل اقتصاد کلان، روان‌شناسی بازار، مدیریت ریسک، استراتژی‌های سرمایه‌گذاری و حتی ابزارهای نوین مشتقه مانند اختیار معامله همگی به‌صورت همزمان نقشی تعیین‌کننده دارند.

ردپای رمزارزها در تحولات کسب و کار

با وجود نوسانات شدید بازار، پذیرش کریپتو به عنوان ابزار پرداخت حقوق در محیط‌های کسبوکار با سرعت در حال رشد است. در سال ۲۰۲۵، شرکت‌ها از استراتژی‌های فناوری تا شرکت‌های سنتی، حقوق کارمندان خود را با ارز دیجیتال پرداخت می‌کنند و این روند باعث تغییر فرهنگ سازمانی و افزایش تقاضا برای ادغام فناوری‌های نوین مالی در فرآیندهای داخلی شرکت‌ها شده است.

ورود کریپتو به محیط‌های کاری ابتدا از شرکت‌های فناوری و تبلیغات افراد مشهور در رسانه‌های اجتماعی آغاز شد؛ بازیکنان NFL و تولیدکنندگان محتوا در یوتیوب نقش مهمی در ترویج حقوق کریپتویی ایفا کردند. با گذر زمان، شرکت‌های بزرگ صنعتی نیز به ارائه گزینه پرداخت با ارز دیجیتال روی آوردند و این امر موجب تثبیت حضور کریپتو در بازار کار شد. این تحول تاثيرات عميعی بر کسبوکارها داشته است. شرکت‌هایی که حقوق کریپتویی ارائه می‌کنند، به دلیل جذابیت فناوری و امکان افزایش سرمایه کارمندان، توانسته‌اند استعدادها را بهتر جذب و حفظ کنند. موضوعی که به‌ویژه در صنایع فناوری و مالی اهمیت زیادی دارد. با این حال، نوسانات شدید قیمت کریپتو چالشی جدی برای این شرکت‌ها به‌شمار می‌رود و نیازمند ابزارهایی برای مدیریت ریسک است تا کارکنان در برابر تغییرات ارزش ارز دیجیتال محافظت شوند.

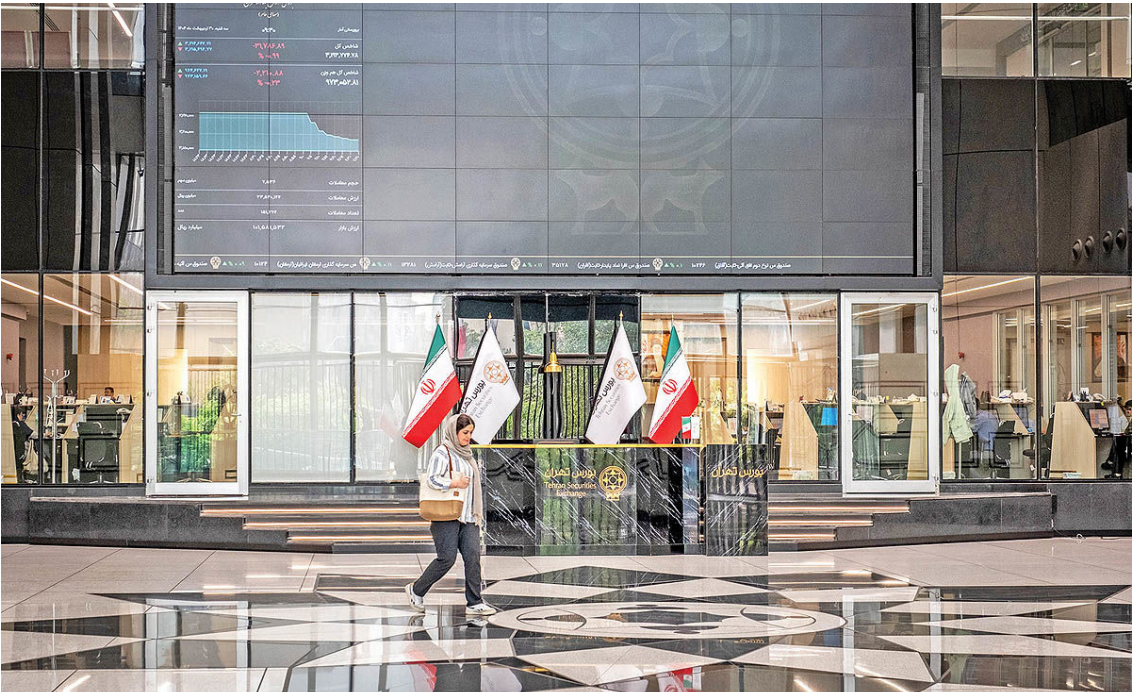
برخی شرکت‌ها برای کاهش این ریسک از قراردادهای هسان‌سازی یا بیمه‌های مبتنی بر کریپتو بهره می‌برند. علاوه بر این، پرداخت حقوق به صورت دیجیتال نیازمند تغییرات ساختاری در سیستم‌های مالی و حسابداری است. شرکت‌ها باید زیرساخت‌های امن و شفاف برای ثبت تراکنش‌ها فراهم کرده و قوانین مالیاتی را رعایت کنند. همچنین، سیاست‌های داخلی برای مدیریت ذخایر دیجیتال و نقدشودگی باید به دقت طراحی شود تا از بروز اختلالات احتمالی جلوگیری شود.

ادغام کریپتو در کسبوکارها، ارتباط بین بازارهای دیجیتال و سنتی را بیش از پیش تقویت کرده است. سقوط‌های شدید بیت‌کوین می‌تواند به بازارهای سهام و صندوق‌های سرمایه‌گذاری منتقل شود، همان‌طور که سقوط ماه اکتبر ۲۰۲۵ نشان داد، و نشان می‌دهد که نوسانات کریپتو دیگر محدود به سرمایه‌گذاران خرد نیست و اثرات گسترده‌ای بر اقتصاد کلان دارد. بانک‌ها و موسسات بزرگ مالی، از جمله BlackRock و JPMorgan با سرمایه‌گذاری در کریپتو، عملا این ارتباط را عمیق‌تر کرده‌اند و نوسانات بازار دیجیتال را به تصمیمات مالی و استراتژیک شرکت‌ها پیوند زده‌اند. علاوه بر این، پذیرش حقوق کریپتو نشان‌دهنده بلوغ نسبی بازار دیجیتال است، زیرا شرکت‌ها نه تنها به سرمایه‌گذاران بلکه به کارمندان نیز فرصت مشارکت در رشد ارزش دارایی دیجیتال را می‌دهند، و این موضوع فرهنگ سازمانی و مدل‌های انگیزشی کسبوکارها را نیز تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

محبوبیت پرداخت کریتویی حقوق

با توجه به روندهای سال ۲۰۲۵، انتظار می‌رود پذیرش کریپتو در حقوق و دستمزد شرکت‌ها به طور قابل‌توجهی افزایش یابد و حتی به صنایع مقاوم در برابر فناوری نیز نفوذ

هراس بورس از مقاومت ۳٫۵میلیونی

✎ حران نعمتی – شاخص کل بورس دیروز با دافعه مقاومت ۳٫۵میلیون واحدی روبه‌رو شد و پیش از آنکه به این سطح برسد با ورود فروشنده‌ها و پیشروی عرضه‌ها مجبور به عقب‌نشینی شد.

ارزش ۱۶هستی معاملات در کنار خروج بیش از ۵۰۰میلیارد تومانی پول از بازار سهام، سناریوی آغاز روند اصلاح را محتمل کرده است. در این صورت باید منتظر ماند که بازار تا چه مدت در فاز استراحت قرار خواهد گرفت. با تداوم رشد قیمت دلار، همچنان بورس برای خریداران جذاب خواهد ماند؛با این حال شاخص دیروز در سقف تاریخی خود قرار داشت. دیروز نیز مسیر صعودی خود را ادامه داد. هرچند در دقایق نخست معاملات، شاخص کل با رشد بیش از ۱٫۵درصد در آستانه ثبت رکوردهای تازه و قدرتمند قرار گرفت، اما افزایش فشار فروش سبب شد تا شیب رشد آرام‌تر شود و بازار رفتاری محتاطانه‌تر از شنبه را به نمایش بگذارد. بورس تهران با محرک رشد قیمت دلار و به تبعیت از بازارهای موازی، در مسیر صعودی گام برداشته است. از زمان شکسته شدن سقف تاریخی بورس، شاخص کل موفق شد با عبور از مرز ۳٫۲ و ۳٫۴میلیون واحدی به اوج تاریخی برسد. به طوری که برای چهارمین روز متوالی سقف‌های بالاتری را به ثبت رسانده است.

سریال رکوردشکنی‌های بورس در صورتی که ریسک‌های جدیدی متوجه بازار نباشد، ادامه خواهد داشت. اگرچه بازار سهام شنبه را با موجی از هیجان و صف‌های سنگین خرید آغاز کرده بود، اما روز گذشته چهره آرام‌تری به خود گرفت. حضور پرنگ فروشنده‌گان در ادامه کار، نشان داد ثبوتاب معاملات فروکش کرده و بازار مسیر متعادل‌تری را در پیش گرفته، این در حالی است که بازارهای موازی همچنان سقف‌های جدیدی را به ثبت رساندند. دلار آزاد، معاملات شنبه را در سطح ۱۲۲ هزار و ۱۰۰ تومان به پایان رساند؛ شاخص ارزی، معاملات دیروز را در سطح ۱۲۲ هزار و ۸۰۰ تومان آغاز کرد و در ادامه وارد کانال ۱۲۳ هزار تومان شد. پس از آن مجددا اسکنس آمریکایی کانال ۱۲۳ هزار تومان را از دست داد. هر گرم طلای ۱۸ عیار در معاملات بازار فیزیکی طلا و سکه به ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسید و سکه امامی هم در کلان ۱۳۲میلیون تومان مورد معامله قرار گرفت.

پیشروی عرضه‌ها و عقب‌نشینی شاخص‌ها

بازار سهام در حالی در اوج تاریخی خود به سر می‌برد که دیروز با هجوم فروشنده‌ها مجبور به عقب‌نشینی شد. با وجود آنکه متغیرهای اقتصادی همگی در خدمت بورس قرار دارند تا شاخص کل را به اهداف بالاتر نزدیک کنند، اما

کریپتو دیگر صرفا ابزار سرمایه‌گذاری نیست و به بخشی از ساختار مالی و عملیاتی کسبوکارها تبدیل شده است. شرکت‌ها با پرداخت حقوق به صورت دیجیتال، نه تنها فرصت‌های نوآوری و جذب استعداد را افزایش می‌دهند، بلکه مدل‌های انگیزشی و فرهنگ سازمانی خود را نیز متحول می‌کنند. این تحول، ارتباط بین بازارهای دیجیتال و سنتی را تقویت کرده و مدیریت ریسک، نقدشوندگی و چارچوب‌های قانونی را ضروری کرده است. با وجود نوسانات شدید بازار، پذیرش گسترده کریپتو در حقوق و دستمزد نشان از بلوغ و نفوذ رمزارزها در اقتصاد واقعی دارد و نقش آن در افزایش شفافیت مالی، تسهیل تراکنش‌های بین‌المللی و کاهش هزینه‌های عملیاتی نیز به تدریج آشکار می‌شود، به‌طوری که شرکت‌ها می‌توانند با بهره‌گیری از فناوری بلاک‌چین فرآیندهای داخلی خود را بهینه و هوشمند کنند. سال ۲۰۲۵ نشان داد که شرکت‌ها، با وجود نوسان‌ها و ریسک‌های بازار، در حال تثبیت جایگاه خود به‌عنوان بازیگران اصلی در فضای دیجیتال و فناوری‌های نوین مالی، فرصت‌های نوآوری، جذب استعداد و رقابت‌پذیری بیشتری برای خود ایجاد می‌کنند. این روند نشان می‌دهد که کریپتو دیگر صرفا یک ابزار سرمایه‌گذاری نیست و به بخشی از ساختار عملیاتی و مالی شرکت‌ها تبدیل شده است.

بازار کریپتوکارنسی در سال‌های اخیر مسیر پرچالشی را طی کرده است، اما هم‌زمان به سمت پذیرش گسترده در کسبوکارها و صنایع مختلف حرکت می‌کند. سقوط چشم‌گیر بیت‌کوین در دو ماه گذشته، کاهش ارزش هزاران توکن دیجیتال و بی‌ثباتی بازارها نشان داده که حتی در دوران حمایت دولتها و سرمایه‌گذاران بزرگ، خطرات ساختاری و نوسانات شدید در این حوزه جدی است. با این حال، پذیرش حقوق به صورت کریپتو و ادغام آن در فرآیندهای سازمانی، نشان می‌دهد که شرکت‌ها و صنایع مختلف به دنبال استفاده از مزایای نوآوری‌های مالی دیجیتال هستند.

از وعده‌های طلایی تا شوک بازار

پس از بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، صنعت کریپتو با خوش‌بینی زیادی مواجه شد. دولت ترامپ با نصب مدیران حامی کریپتو در نهادهای مهم، عفو چندین مدیر اجرایی کریپتو و حتی دستور ایجاد یک ذخیره ملی بیت‌کوین، زمینه رشد بازار را فراهم کرد. با این حال، سقوط یک‌چهارم ارزش بیت‌کوین در عرض دو ماه، به ویژه از اوایل اکتبر تا اوایل دسامبر ۲۰۲۵، شوک بزرگی برای سرمایه‌گذاران خرد و سازمانی ایجاد کرد.

این سقوط، به ویژه پس از اعلام تعرفه‌های جدید بر واردات چین توسط ترامپ، نشان داد که بازار کریپتو همچنان آسیب‌پذیر است و به شدت به اخبار سیاسی و اقتصادی واکنش نشان می‌دهد. تحلیلگران Deutsche Bank و JPMorgan اشاره کرده‌اند که کاهش اخیر برخلاف بحران‌های قبلی، عمدتا ناشی از مشارکت گسترده نهادهای مالی بوده است، نه صرفا سرمایه‌گذاران خرد. این امر باعث شده که تاثیر نوسانات بیت‌کوین به سایر بازارهای مالی، از جمله بورس‌های بزرگ آمریکا، منتقل شود.

کریپتو چگونه وارد کسبوکار شد؟

روزنامه مارز هشتاد

دوشنبه ۱۷ آذرماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۱۷ **www.marzeghtesad.ir**

♥ **بازار «برق خورشیدی» در لرستان**
خرم‌آباد:معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری لرستان گفت: اکنون ۷۱۷ نیروگاه خورشیدی در لرستان فعال است که با راه‌اندازی ۱۰ ساختگاه جدید ظرفیت تولیدی این انرژی تجدیدپذیر به بیش از ۱۰ برابر می‌رسد. مهدی مجیدی اظهار کرد: تاکنون ۷۱۷ نیروگاه خورشیدی خانگی در شهرستان‌های مختلف استان احداث شده که حدود ۸۰ درصد آنها با محوریت نهادهای حمایتی مانند کمیته امداد امام خمینی(ره) و بسیج سازندگی انجام شده است. وی افزود: بیشترین تعداد مربوط به شهرستان سلسله با ۲۰۲ فقره نیروگاه و ظرفیت تولید برق ۴هزار و ۲۴۲ کیلووات است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان اظهار کرد: خانوارهای بهرمند از این طرح ماهانه به‌طور میانگین ۵تا ۷میلیون تومان درآمد پایدار از محل فروش برق به شرکت توزیع برق دریافت می‌کنند و خرید تضمینی برق از این نیروگاهها تا ۲۵ سال ادامه خواهد داشت.

مجیدی با بیان اینکه سرمایه‌گذاری لازم برای

احداث نیروگاه خورشیدی پنج کیلوواتی در شرایط فعلی حدود ۱۷۰ تا ۱۸۰میلیون تومان است، اضافه کرد: نهادهای حمایتی به دهکهای یک تا چهار تسهیلات بانکی ارائه می‌کنند و افراد غیر از این دهکها نیز می‌توانند با سرمایه‌گذاری شخصی وارد این طرح شوند.

وی ادامه داد: علاوه بر نیروگاههای خانگی ۱۰

ساختگاه بزرگ خورشیدی با ظرفیت مجموع ۳۰

مگاوات نیز در دستور کار قرار دارد که پس از تصویب در کمیسیون ماده ۲۱، اجرای آنها آغاز می‌شود و با بهره‌برداری از این طرح، ظرفیت انرژی خورشیدی استان به بیش از ۱۰ برابرمیزان فعلی افزایش خواهد یافت.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان با اشاره به محدودیت‌های موجود در برخی اراضی استان به دلیل منابع طبیعی و پوشش جنگلی افزود: تلاش می‌شود مکان‌یابی این نیروگاه‌ها به‌گونه‌ای انجام گیرد که کمترین آسیب به اراضی کشاورزی و منابع طبیعی وارد شود.

مجیدی همچنین درباره وضعیت طرح نهضت ملی مسکن در لرستان گفت: از زمان آغاز اجرای این طرح در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ تاکنون تنها ۵۰ درصد متقاضیان به تسهیلات بانکی متصل شده‌اند و اگر در تسهیلات در زمان مقرر پرداخت می‌شد، بسیاری از متقاضیان تاکنون صاحب خانه شده بودند.

وی تأکید کرد: گسترش بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدپذیر به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین راهکارهای مقابله با مخاطرات زیست‌محیطی و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی مطرح است و در این میان انرژی خورشیدی به دلیل فراوانی، پاک و توجیه پذیری اقتصادی، جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌های توسعه‌ای کشور یافته است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان گفت: استان لرستان نیز طی سال‌های اخیر با اجرای طرح‌های متعدد در حوزه نیروگاههای خورشیدی خانگی و صنعتی، مسیر پایداری را برای تأمین برق و ایجاد درآمد پایدار برای خانوارها دنبال می‌کند و رشد چشم‌گیر ظرفیت تولید برق خورشیدی در لرستان نشان‌دهنده حرکت سریع این استان در جهت توسعه انرژی پاک و بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های طبیعی خود است.

■

♥ **وزن صادراتی منطقه ویژه خلیج فارس**
بر اساس آمار منتشر شده، شرکت‌های مستقر در این منطقه توانسته‌اند به‌رغم تحریم‌ها، محدودیت‌های جهانی و نوسانات بازار، روندی صعودی در تولید و صادرات محصولات خود حفظ کنند و نقش موثری در توسعه صادرات غیرنفتی کشور ایفا کنند که در این زمینه عملکرد شرکت‌های فولادی مستقر در منطقه همچون فولاد هرم‌زگان، مادکوش، صبا فولاد خلیج فارس و فولاد کاوه جنوب کیش برجسته بوده است. محمدرضا پیرحسینلو، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس گفت: در این منطقه با پشتیبانی همه‌جانبه ایمیدرو، همراهی شرکت‌های مستقر و مسؤولان محلی، پروژه‌های متعددی در حوزه زیرساخت، انرژی و لجستیک به مرحله اجرا رسید که تأثیر مستقیمی برافزایش ظرفیت تولید و رشد کسبه‌ای صادرات این منطقه داشت. وی، نقش محوری این منطقه در توسعه صادرات غیرنفتی کشور را برجسته دانست و افزود: این موفقیت، حاصل عزم جدی و برنامه‌ریزی دقیق در شرایطی است که جهان با چالش‌های متعدد اقتصادی و محدودیت‌های تجاری مواجه بوده است. براساس آمارهای رسمی منتشر شده، ارزش صادرات منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس در سال گذشته به‌رقم چشم‌گیر یکمیلیارد و ۴۹۴میلیون و ۹۸۳ هزار دلار رسید. این حجم از صادرات، عمدتا شامل محصولات استراتژیک فولادی، آلومینیومی، روی، پتروشیمی و سایر مواد معدنی بوده که با بازارهای متنوع بین‌المللی ارسال شده‌اند.

از سوی دیگر، حجم تولید شرکت‌های مستقر در این منطقه نیز عدد قابل توجه ۴میلیون و ۶۷۴ هزار و ۲۴۶ تن را ثبت کرده که از این مقدار، ۲میلیون و ۷۵۳ هزار و ۵۷۸ تن به صورت مستقیم صادر شده است.در بخش صنایع غیراهنی، شرکت‌های هرم‌زال و آلومینیوم المهدی با تولید بیش از ۱۵۲۰۰۰ تن شمش آلومینیوم، عملکردی باثبات و تأثیرگذار داشتند. این مجموعه‌ها به‌رغم نوسانات نرخ انرژی، رشد مثبت صادرات را تجربه کردند و با ثبت ارزش صادراتی ۷۸۸میلیون و ۳۴۴ هزار دلار، نقش کلیدی در حفظ تراز تجاری منطقه ایفا کردند.

دوراهی حمایت از اجاره‌نشین‌ها

✎ **پیتا حسن پور** – سیاست کشورها در «حمایت از مستأجران کم‌درآمد» به دو دسته تقسیم می‌شود: «پرداخت یارانه از جیب موجرها به شکل اجاره‌بهای دستوری» و «یارانه غیرمستقیم برای عرضه مسکن حمایتی اجاره‌ای توسط بخش خصوصی و شهرداری‌ها».

یک ساختمان مسکنی در تهران.

بررسی ۸ تجربه جهانی از سال‌های دور تاکنون نشان می‌دهد، برخی به شکل ملی یا محلی، نرخ دولتی برای اجاره‌بها اعمال می‌کنند که البته نتیجه منفی مشترک این سیاست، فرار موجران از بازار است. اما تعدادی از همین کشورها در سطح ملی، سیاست دوم را دنبال می‌کنند. ایران هم سیاست سومی را تدارک دیده است.

فرید قدیری: دست‌فرمان دولت در بازار مسکن، پس‌از حدود دو دهه تخت‌گاز روی «زمین‌های خام بیرون از شهرها»، از مسیر «مسکن‌سازی دولتی به امید عرضه مسکن ملکی ارزان» تغییر جهت پیدا کرده و در خط «مسکن اجاره‌ای» قرار گرفته‌است؛ به‌طوری‌که با تصویب بسته ۲۰ ماده‌ای در شورای‌عالی مسکن، قرار است به «گروهی از زوج‌اولی‌ها، آپارتمان به اجاره‌بهای یک‌سوم تا یک‌دوم ارقام روز بازار تا پایان امسال تحویل داده شود.» هر چند این چرخش از «مسکن ملکی حمایتی» به «مسکن اجاره‌ای حمایتی»، به‌خاطر «شرایط معیشتی حال‌حاضر خانه‌دارها» و «تجربه‌های جهانی در این بخش»، اتفاق مثبت و امیدوارکننده‌ای است اما در همین سیاست عرضه مسکن-اجاره‌ای حمایتی، یک دوراهی مقابل دولت وجود دارد که به کمک «تابیولی جهانی» می‌توان با انتخاب درست، «راه را از بیراهه» تشخیص داد.

گروه مسکن روزنامه «ندیای‌اقتصاد» با بررسی وضعیت قدیم، اخیر و حال‌حاضر بازار اجاره مسکن ۷ کشور، الگوهای موفق و ناموفق دولتها در «تنظیم‌بازار اجاره‌نشین‌ها و نحوه حمایت از مستأجران کهدرآمد» را شناسایی کرده‌است. این بررسی از طریق گفت‌وگو با دو اقتصاددان ایرانی مقیم آمریکا و کره‌جنوبی، رجوع به پژوهش‌های فردین یزدانی در حوزه سیاست‌های مسکن ایران و جهان طی دهه‌های گذشته، مطالعه پژوهش سال ۹۷ معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی درباره تنظیم‌گیری کشورها در بازار اجاره، مطالعه کتاب «نقش دولتها در تأمین مسکن کهدرآمدها» تهیه‌شده توسط مرکز تحقیقات مسکن در سال۱۴۰۳ و همچنین تحقیقات تکمیلی گروه مسکن انجام شده‌است.

آزمون دوم سیاستگذار در بازار اجاره دولت اسمال «مکلف» کشدوبد براساس قانونی که سال‌گذشته تحت‌عنوان سلماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره به‌تصویب رسید، برای رشد اجاره‌بها، «ترخ دولتی» یا همان سقف مجاز تعیین کند. فرمول مشکل‌دار و نسخه آزموده‌شده «اجاره‌بهای دولتی» در سال گذشته و سال جاری، بدون اینکه «تأثیر معناداری» روی کاهش تورم اجاره مسکن داشته‌باشد، باعث واکنش

جذب سرمایه برای حمل‌ونقل عمومی؟

شورای جهانی طلا، در تازه‌ترین گزارش خود، تصویری جامع از عملکرد خارق‌العاده طلا در سال۲۰۲۵ و سناریوهای پیش‌روی آن در ۲۰۲۶ ارائه می‌شود. طلا در سال۲۰۲۵ بیش از ۵۵۰ بار سقف تاریخی جدید ثبت کرده و بازدهی بیش از ۶۰درصدی داشته است؛ رشدی که آن را به یکی از بهترین دارایی‌های سال تبدیل کرده است.

این صعود استثنایی حاصل مجموعه‌ای از عوامل بود؛ محیط ژئوپلیتیک به‌شدت متلاطم، ضعف گسترده دلار آمریکا، نرخ‌های بهره پایین‌تر و در نهایت افزایش تقاضای سرمایه‌گذاران و بانک‌های مرکزی برای تنوع‌بخشی و ایجاد ثبات در سبد دارایی‌ها از جمله این عوامل بودند. مدل بازدهی GRAM نشان می‌دهد ریسک‌های ژئوپلیتیک حدود ۱۲واحد درصد و ضعف دلار و کاهش نرخ‌های بهره حدود ۱۰واحد درصد از رشد اسمال طلا را توضیح می‌دهند؛ ترکیب این دو عامل حدود ۱۶واحد درصد از کل بازدهی طلا را تشکیل داده است. این امر نشان می‌دهد که در دوره دوم ریاست‌جمهوری ترامپ، نقش سیاست و ناطقینانی کلان در بازار طلا کاملاً برجسته بوده است. از سوی دیگر، شتاب روند قیمتی، موقعیت‌گیری معامله‌گران و رشد اقتصادی نیز در مجموع حدود ۹واحد درصد به عملکرد طلا افزوده‌اند. نکته مهم این است که برخلاف بسیاری از سال‌ها که یک محرک اصلی بازار را هدایت می‌کنند، در ۲۰۲۵ نیروها متنوع و نسبتاً متعادل بوده‌اند، هرچند momentum سهم بالاتری داشته است.

چشم‌انداز طلا در سال ۲۰۲۶ بازارها فعلا انتظار استمرار وضعیت کنونی را دارند؛ به این معنا که رشد جهانی در محدوده ۲.۷ تا ۲.۸ درصد بماند، فدرال‌رزرو حدود ۰.۷۵ واحد درصد دیگر نرخ بهره را کاهش دهد، دلار اندکی تقویت شود و نرخ‌های بلندمدت تقریباً ثابت بمانند. در چنین فضایی، مدل ارزش‌گذاری طلا نیز نوسان طلا در یک بازه قیمتی خاص را نشان می‌دهد. با

طلا، به‌عنوان یک دارایی امن، به‌طور فزاینده‌ای مورد توجه سرمایه‌گذاران قرار گرفته است.

براساس نموداری که سایت «استاتیتستا» پایگاه داده و بلتقرم تحلیل داده‌های آماری درباره سهم بازار هوش مصنوعی بر اساس صنایع مختلف در سطح جهانی منتشر کرده، بزرگ‌ترین سهم بازار متعلق به صنعت سلامت است که حدود ۱۵.۷ درصد از بازار جهانی هوش مصنوعی را به خود اختصاص داده است.

صنایع با سهم زیاد

طبق داده‌های نمودار استاتیتستا، بزرگ‌ترین سهم بازار متعلق به صنعت سلامت است که حدود ۱۵.۷ درصد از بازار جهانی هوش مصنوعی را به خود اختصاص داده است. این رقم نشان‌دهنده اهمیت بالای هوش مصنوعی در بهبود مراقبت‌های پزشکی، تشخیص بیماری‌ها،

هوش مصنوعی در پزشکی: تشخیص بیماری‌ها با استفاده از داده‌های پزشکی.

هوش مصنوعی در صنعت سلامت: استفاده از داده‌های پزشکی برای تشخیص بیماری‌ها.

هوش مصنوعی در صنعت سلامت: استفاده از داده‌های پزشکی برای تشخیص بیماری‌ها.

هوش مصنوعی در صنعت سلامت: استفاده از داده‌های پزشکی برای تشخیص بیماری‌ها.

«هولدسازی» است. زمین‌های دولتی بعد از آنکه دارای پروانه و مجوز ساخت می‌شوند، ارزش افزوده بالایی پیدا می‌کنند که در آن حالت، «امکان تأمین مسکن‌اجاره‌ای بیشتر» وجود دارد.

نقطه ضعف دوم تشویق بانک‌های ملاک است؛ برخی بانک‌ها در سال‌های اخیر به‌خلاف رویه متعارف بانکداری، منابع قابل‌پرداخت تسهیلات را به بنگاه‌های معاملات ملکی خوششان بردند و ساختمان‌سازی کردند. این کار، بخش مسکن و ساختمان را از تسهیلات مسکن عملاً محروم کرد.

نقطه ضعف سوم نیز «اعمال نقش وارونه نهادهایی همچون شهرداری یا بنیاد مسکن» می‌تواند باشد. شهرداری‌ها در دنیا، یکی از وظایفشان، «تأمین منابع و تسهیلات و حمایت از ساخت و عرضه مسکن اجاره‌ای» است. خرید املاک شهرداری به قصد عرضه به بازار اجاره به‌معنای «جبران تکلیف رایج شهرداری‌های جهان برای شهرداری‌های ایران» است. نقطه ضعف چهارم نیز انتخاب دهک‌های بالاتر از اول و دوم در شرایطی است که ظرفیت محدودی به‌خاطر محدودیت‌های دولت، تعیین شده است. در حال‌حاضر حدود ۹۰۰هزار مستأجر در دهک‌های اول و دوم، دچار فقر هستند و اولویت تخصیص مسکن اجاره‌ای با آنها است.

یارانه مسکن اجاره‌ای از مسیر «خرید مسکن آماده» یا «وام و زمین برای ساخت»؟ کشورهای غربی از آمریکا تا اروپا و همچنین برخی کشورهای آسیایی طی دهه‌های گذشته، تجربه‌هایی برای مسکن اجاره‌ای حمایتی داشته‌اند؛ برخی از این تجربه‌ها در «بیراهه» به شکل «تعیین اجاره‌بها توسط دولت» و برخی هم در «راه اصلی» به شکل «حمایت دولت از عرضه مسکن اجاره‌ای توسط بخش خصوصی و شهرداری‌ها» بوده‌است.

مدل «خرید مسکن آماده توسط دولت و تبدیل آن به خانه اجاره‌ای» اما بسیار به‌ندرت اتفاق افتاده است. در انگلیس، به‌خاطر تورم بالا در دهه ۷۰، برای دوراهی رشد اجاره‌بها توسط دولت تعیین شد اما باعث «ناپدید شدن» آپارتمان‌های اجاره‌ای و موجرها در بازار تحت‌تأثیر ناخوشایندبودن نرخ و همچنین «کاهش شدید سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساخت مسکن اجاره‌ای جدید» شد. در آمریکا در برخی ایالت‌ها و شهرها از جمله در منهتن، همین الان، برای آپارتمان‌های اجاره‌ای قدیمی‌ساز، توسط دولت محلی، نرخ رشد مجاز ۲درصد در سال برای اجاره‌بها اعمال می‌شود اما افت‌های ناشی از این دخالت به شکل «بی‌میلی به نوسازی خانه‌ها»، «بازار سیاه اجاره‌داری به‌صورت دریافت با نرخ مجاز از موجر و اجاره‌داران آن به مستأجر دیگر با رقم بیشتر (اجاره فرعی)» و همچنین فاصله حدود ۶ تا ۸ برابری بین اجاره‌بهای بازار و اجاره‌بهای این واحدها بروز پیدا کرده‌است. سرمایه‌گذاران بازار اجاره از منهتن به شهرهای مجاور که «ترخ دولتی» وجود ندارد، مهاجرت کرده‌اند. در آمریکا اما به شکل مرکزی، با مقررات ملی، دولت‌های مرکزی و محلی از ساخت و عرضه مسکن اجاره‌ای توسط بخش خصوصی» حمایت می‌کنند؛ وام ساخت بلندمدت، اعتبار مالیاتی و صندوق سرمایه‌گذاری پروژه‌های اجاره‌داری شرکتی از جمله ابزارهای این عرضه است.

در کره‌جنوبی در سال‌های اخیر، نرخ رشد اجاره‌بها توسط دولت در برخی شهرها، رقم ۵درصد تعیین شد که حدود دوبرابر تورم عمومی بود و از این باب، موجرها واکنش منفی نشان ندادند، اما اخیراً از طرف دولت، اعتبار اجاره‌نامه‌های جدید ۳ساله تعیین‌شده که باعث پس‌زدن این مصوبه از سوی بازار به شکل «فرار موجرها از اجاره یکساله و عرضه ماهانه» بروز کرده‌است. در فرانسه تعداد مسکن‌های اجاره‌ای حمایتی که توسط شهرداری‌ها و شرکت‌های اجاره‌دار ساخته و عرضه‌شده از مسکن اجاره‌ای خصوصی بیشتر است. وام ساخت ۳۰ تا ۴۰ساله و همچنین تأمین زمین با بهای حمایتی و مشوق‌های مالیاتی از جمله ابزارهای این عرضه است.

در آژانتین سال ۲۰۲۰ قانون اجاره ملی، رشد اجاره‌بها را مکلف به رعایت نرخ دولتی کرد و طی سه‌سال، عرضه واحد اجاره‌ای ۴۰درصد افت کرد و اجاره‌بها ۲۷برابر شد. موجرها در این کشور با فرار از اجاره‌داری، تعداد خانه‌های خالی را افزایش دادند، اما سال‌گذشته با حذف این قانون، رشد واقعی اجاره‌بها ۴۰درصد سقوط کرد و عرضه آپارتمان اجاره‌ای به بازار ۲۷درصد رشد کرد. در مالزی سال ۱۹۹۰ اجاره‌بهای دستوری آمد و سال ۲۰۰۰ متوقف شد. در این کشور، شهرداری‌ها برای ارائه مجوز ساخت به زمین‌های بالای ۴هزار مترمربع، سازنده‌ها را مکلف می‌کنند تعدادی از واحدها را برای مسکن حمایتی اجاره‌ای اختصاص دهند. در هلند اخیراً آپارتمان‌های اجاره‌ای مربوط به مالکان خصوصی، برحسب مشخصات و امکانات دسته‌بندی شده و دو دسته اول که پایین‌تر هستند، مشمول نرخ رشد دولتی شده‌اند. این موضوع باعث واکنش منفی موجرها شده‌است.

درس جهانی در «مسکن اجاره‌ای حمایتی» دخالت در اجاره‌بها از سوی دولت بعداز جنگ جهانی دوم شروع شد اما در آن سال‌ها بیشترین ضربه را به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بازار اجاره مسکن زد. سیر جهانی سیاست‌های حمایتی ویژه مستأجرها نشان می‌هد، جهت‌گیری دولت‌ها طی دهه‌های گذشته از کنترل‌گری به حمایت‌گری تغییر پیدا کرده‌است. در حال حاضر دولت‌ها در برخی شهرها و برای برخی خانه‌ها، «ترخ رشد مجاز اجاره‌بها» تعیین می‌کنند؛ این نرخ در عمده کشورها صرفاً به آن دسته از آپارتمان‌هایی که شرکت‌های اجاره‌دار آنها را با تسهیلات و امکانات حمایتی ساخته و عرضه کرده‌اند، تعلق می‌گیرد. این شرکت‌ها در ازای حمایت‌هایی که برای ساخت و عرضه آپارتمان اجاره‌ای شده‌اند، واحدها را به مستأجران مشمول که دولت محلی معرفی می‌کند با اجاره‌بهای تخفیف‌دار عرضه می‌کنند. کشورهایی هم که نرخ دولتی را برای موجرها خصوصی اعمال کرده‌اند، به‌خاطر عدم‌پذیرش آن توسط صاحب‌خانه‌ها، باعث جشش بیشتر اجاره‌بها شده‌اند. تجربه جهانی در این‌باره نشان می‌دهد: بهترین سیاست برای «کمک به مستأجرها»، تلاش برای کاهش تورم عمومی است. در عین‌حال، هم‌سطحی نسبی تورم اجاره و تورم عمومی در کشورها، بدیهی به‌نظر می‌رسد.

توصیه‌های بانک جهانی به سیاستگذار بازار اجاره بانک‌جهانی در حوزه سیاستگذاری برای بازار اجاره مسکن بایدها و ناپایدهایی خطاب به دولت‌ها داشته‌است. این توصیه‌ها نشان می‌دهد، دولت‌ها یارانه را باید برای فرد درنظر بگیرند، نه برای مسکن. معنای این پیام، «طمینان‌بخشی دولت‌ها از اصابت گذشته از کنترل‌گری به حمایت‌گری به‌هدف» است. تجربه مسکن‌بهر نشان داد، امتیازها در برخی پروژها در بازار سیاه، مبادله شد و در نهایت، خانه‌دارها در واحدها اسکان پیدا نکردند. در مسکن ملی نیز حدود ۳۰درصد ثبت‌نام‌های قطعی، دهک‌های ۹ و ۱۰ هستند. بانک‌جهانی در عین‌حال توصیه کرده‌است، «دولت نباید وارد ساخت مسکن اجاره‌ای، وارد خرید مسکن به قصد اجاره و وارد کنترل دولتی بازار» شود، بلکه باید از عرضه مسکن اجاره‌ای حمایتی توسط بخش خصوصی و شهرداری‌ها، «حمایت» کند.

بازار مسکن در تهران، یکی از بازارهای پررونق در ایران.

سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی شهر تهران درصدد جذب سرمایه‌های خرد شهروندان و سوق آن به پروژه‌های مولد است؛ اگرچه در گام اول قرار نیست که این سرمایه‌ها به بخش‌های توسعه‌ای اصلی موردنیاز شهر منتقل شود، اما می‌توان به استفاده از این سرمایه‌های خرد برای پروژه‌هایی نظیر توسعه گردشگری و حمل‌ونقل عمومی امیدوار بود. نوید خاصه‌صاب: مدیرعامل سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی شهر تهران در نشست خبری روز گذشته خود از تعیین‌تکلیف ۶۶هزمت از پروژه‌های سرمایه‌گذاری شهرداری خبر داد و گفت: بیش از ۲۳هزمت از ارقام این پروژه‌ها به درآمد تبدیل شده‌است. خاصه‌صاب افزود: بعد از دو سال کار و بررسی و مطالعه پیاپی، اطلس جامع شهر تهران آماده است و به‌زودی رونمایی خواهدشد. پروژه‌های بزرگی با مشارکت شهرداری و بخش خصوصی راه‌اندازی شده. همچنین در حوزه‌های اقتصادی برای کمک مردم، تدوین مدلی برای جلب مشارکت عموم شهروندان در دستور کار قرارگرفت که در حال نهایی‌شدن است. در گام ابتدایی، این مدل برای اجرای پروژه‌های زیرساختی مورداستفاده قرار نمی‌گیرد، اما در آینده قابلیت تعریف برای جذب سرمایه در اجرای پروژه‌های گردشگری را دارد و می‌توان به اجراء آن در پروژه‌های دیگر زیرساختی نیز امیدوار بود.

سه‌سناریوی طلایی

ورود سرمایه‌گذاران نهادی آسیایی، مانند صندوق‌های بازنشستگی هند نیز می‌تواند به این روند کمک کند.

سناریوی دوم: حلقه زوال این سناریو احتمال وقوع یک رکود جهانی عمیق‌تر را بررسی می‌کند. تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک، بحران‌های منطقه‌ای و کشمکش‌های تجاری می‌تواند اعتماد فعالان اقتصادی را فرسوده کند و شرکت‌ها و خانوارها را به عقب‌نشینی وادار کند. نتیجه آن، افت شدید سرمایه‌گذاری و مصرف، کاهش تورم به زیر سطح هدف و سیاست انقباضی تهاجمی از سوی فدرال‌رزرو خواهد بود. در چنین شرایطی، بازدهی اوراق پایین می‌آید، دلار ضعیف می‌شود و سرمایه‌ها به سمت دارایی‌های امن مانند طلا هجوم می‌برند. طبق تحلیل گزارش، طلا در این سناریو می‌تواند ۱۵ تا ۳۰ درصد رشد کند. رشد ورودی به ETFهای طلا که در سال جاری بیش از ۷۷میلیارد دلار بوده، همچنین موتور اصلی خواهد بود، و حتی با وجود کاهش تقاضای جواهرات و مصرف صنعتی، نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا خواهد کرد.

سناریوی سوم: بازگشت تورم در این حالت، سیاست‌های دولت ترامپ موفق از آب درمی‌آید، رشد اقتصادی سریع‌تر می‌شود، تورم دوباره بالا می‌رود و فدرال‌رزرو به‌جای کاهش، احتمالاً نرخ‌ها را ثابت نگه می‌دارد یا افزایش می‌دهد. نتیجه آن افزایش بازدهی اوراق، تقویت دلار و چرخش سریع سرمایه‌گذاران به سمت دارایی‌های ریسک‌آمیز است. این سناریو برای طلا کاملاً منفی است که به خروج سرمایه از صندوق‌های ETF، کاهش تقاضای سرمایه‌گذاران خرد و افت قیمت بین ۵ تا ۲۰درصد منجر می‌شود. با وجود این، خریدهای مقطعی مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران بلندمدت ممکن است در کف‌های قیمتی تا حدودی نقش حمایتی داشته باشد.

طلا، به‌عنوان یک دارایی امن، به‌طور فزاینده‌ای مورد توجه سرمایه‌گذاران قرار گرفته است.

کاهش داده و به‌روموری را افزایش می‌دهد. بخش خدمات حقوقی و کسب‌وکار با سهم ۱۳.۵ درصدی جایگاه چهارم را دارد. استفاده از هوش مصنوعی در این حوزه به اتوماسیون فرآیندهای حقوقی، مدیریت اسناد، تحلیل داده‌های پیچیده و کمک به تصمیم‌گیری‌های استراتژیک کمک می‌کند. این امر موجب صرفه‌جویی در زمان و منابع شده و دقت کارها را افزایش می‌دهد.

صنعت حمل‌ونقل با ۱۰.۷ درصد سهم، نقش مهمی در بازار هوش مصنوعی دارد. در این بخش، کاربردهایی مانند بهینه‌سازی مسیرها، خودروهای خودران، مدیریت ترافیک و لجستیک هوشمند به چشم می‌خورد که همه به کمک هوش مصنوعی پیشرفت کرده‌اند. امنیت نیز با سهم ۹.۹ درصد، بخش دیگری است که هوش مصنوعی در آن نقشی کلیدی به‌خصوص در زمینه امنیت سایبری، شناسایی تهدیدها و جلوگیری از حملات ایفا می‌کند.

هوش مصنوعی در صنعت حمل‌ونقل: استفاده از داده‌های حمل‌ونقل برای بهینه‌سازی مسیرها.

هوش مصنوعی در صنعت حمل‌ونقل: استفاده از داده‌های حمل‌ونقل برای بهینه‌سازی مسیرها.

هوش مصنوعی در صنعت حمل‌ونقل: استفاده از داده‌های حمل‌ونقل برای بهینه‌سازی مسیرها.

هوش مصنوعی در صنعت حمل‌ونقل: استفاده از داده‌های حمل‌ونقل برای بهینه‌سازی مسیرها.

روزنامه در اقتصاد

دوشنبه ۱۷ آذر ۱۴۰۴ شماره ۸۱۷
www.marzeghtesad.ir

♥ پرداخت مابه التفاوت قیمت بنزین به تاکسی‌های اینترنتی

مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران با اعلام اینکه مابه‌التفاوت قیمت بنزین در طرح جدید به‌صورت ماهانه به تاکسی‌های اینترنتی پرداخت می‌شود، گفت: سهمیه اعتباری تاکسی‌های اینترنتی پس از تقاطع گیری و صحت‌سنجی اطلاعات از سوی وزارت کشور به سازمان هدفمندی یارانه‌ها برای واریز به‌حساب رانندگان ارسال می‌شود. به گزارش خبرگزاری صداوسیما، عباس باصفا با بررسی جزئیات مصوبه نرخ سوم بنزین و تنوع سبید سوخت اظهار کرد: هم‌اکنون ۲۵میلیون کارت سوخت برای خودروهای شخصی و سواری و ۶میلیون کارت سوخت برای موتورسیکلت‌ها وجود دارد و در مجموع از ۳۱میلیون کارت هوشمند سوخت، ۵میلیون کارت سوخت دارای تراکش فعال هستند.

وی با اشاره به اینکه استفاده از نرخ اول کارت‌های شخصی تقریباً ۸۰درصد است و از نرخ دوم هم کمتر استفاده می‌شود، به‌طوری که استفاده از کارت آزاد جایگاه بیشتر از استفاده از نرخ دوم کارت شخصی سوخت است، افزود: پس از مصوبه هیات‌وزیران مبنی‌بر افزایش قیمت بنزین کارت سوخت جایگاه‌داران، ظرفیت تولید کارت سوخت سه‌برابر افزایش یافته‌است، به‌طوری که از ۱۲هزار کارت سوختی که تا پیش از این روزانه درخواست می‌شد، امروز به درخواست ۳۶هزار کارت در روز رسیده‌ایم. باصفا با بیان اینکه تا پیش از این تاکسی‌ها ۲۹۰ لیتر سهمیه می‌گرفتند، تصریح کرد: با اجرای این طرح، سهمیه نرخ دوم نصف و به ۵۰درصد کاهش می‌یابد، یعنی اگر خودرویی تا امروز ۳۰۰ لیتر دریافت می‌کرد بعد از این مصوبه به ۱۵۰ لیتر می‌رسد.

وی ادامه‌داد: تعداد کارت سوخت خودروهای تاکسی تقریباً ۳۲۳هزار، خودروهای دولتی ۱۸۰هزار، سواری ۱۱میلیون، موتورسیکلت ۶میلیون، وانت ۲میلیون و ۶۴۳هزار و خودروهای دیگر نیز مانند خودروهای خارجی یک‌میلیون و خودروهای مناطق آزاد نیز ۱۰۰هزار عدد است. در این میان ۶۵۰هزار خودروی وارداتی در کشور به محض اجرای مصوبه سهمیه سوختشان قطع می‌شود. مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران با اشاره به اینکه تا امروز کارت سوخت برای VIN خودرو صادر می‌شد، گفت: اگر مالکی بیش از یک خودرو به‌نام داشته‌باشد، باید در سایتی که طراحی‌شده، خودرو خود را انتخاب و سهمیه یارانه‌ای را تأیید کند و خودروهای دیگر کارت سوختشان ابطال می‌شود. برای خودروهای دیگر، مجدداً درخواست کارت هوشمند سوخت می‌دهند و کارت سوخت ماهانه ۱۶۰ لیتر با نرخ ۵هزارتومانی صادر می‌شود. باصفا با بیان اینکه تحت هیچ‌شرایطی امکان انتقال سوخت به‌کارت دیگر وجود ندارد و مانند گذشته می‌توان ۳۶۰ لیتر از سهمیه نرخ اول را در کارت سوخت ذخیره کرد، اظهار کرد: اگرچه سهمیه با نرخ اول و دوم برای خودروهای نوسماره طبق مصوبه ابلاغ‌شده از زمان اجرا حذف می‌شود، اما برای خودروهای دست‌دومی که ردوبدل می‌شوند هیچ تغییری در سهمیه سوخت ایجاد نمی‌شود. وی با تأکید بر این نکته که هنگام انتقال خودرو، هویت مالک جدید بر اساس شمارشناسایی وسیله نقلیه(VIN) بررسی می‌شود، اعلام کرد: این موضوع ارتباطی به‌نام ثبت‌شده روی کارت سوخت ندارد، به‌همین‌دلیل در صورتی که فردی مالک خودرو باشد، حتی اگر نام شخص دیگری روی کارت سوخت درج‌شده باشد، نیازی به تعویض کارت سوخت وجود ندارد.

باصفا همچنین درباره سازوکار پرداخت اعتباری مابه‌التفاوت نرخ دوم و سوم یعنی ۳هزارتومانی و ۵هزارتومانی تاکسی‌های اینترنتی گفت: سهمیه اعتباری‌ریالی تاکسی‌های اینترنتی پس از تقاطع گیری و صحت‌سنجی اطلاعات ازسوی وزارت کشور به سازمان هدفمندی یارانه‌ها برای واریز به‌حساب رانندگان ارسال می‌شود. وی با تأکید بر اینکه اگر بخواهیم نرخ سوم را شارژ کنیم، بعضی از این کارت‌ها ممکن است کارت مهاجر شوند و قاچاق صورت گیرد، تصریح کرد: از سوی دیگر، طبق قانون بودجه، شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی مکلف است ۹۵درصد سوخت گیری‌ها با کارت شخصی صورت گیرد و فقط ۵درصد با کارت جایگاه انجام شود.

به گفته مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران، هر کارت اضطراری جایگاه روزانه ۲۵۵ تراکش می‌تواند انجام دهد و کمبودی در زمینه کارت سوخت جایگاه ندارد. باصفا درباره انتقال سهمیه سوخت به کارت بانکی گفت: اسفند پارسال، وزارت نفت نشتی در زمینه انتقال سهمیه به‌کارت عابر شخص داشت که نتایج خوبی به‌دست آمد و منتظر ابلاغ آن هستیم و مشکلی از این‌رو نداریم.

بیمه‌ای و ایمنی فعالیت می‌کنند. اجرای تحریم جدید، روسیه را ناچار می‌کند این ناوگان سایه را گسترش دهد؛

امری که هزینه‌های لجستیکی، عملیاتی و ریسک‌های زیست‌محیطی قابل‌توجهی به‌دنبال خواهدداشت. به گفته منابع آگاه، احتمال دارد این ممنوعیت در قالب بسته جدید تحریمی اتحادیه اروپا در اوایل سال ۲۰۲۶ مطرح شود. سه منبع از ۶ منبع تأکید کرده‌اند که بروکسل مایل است این اقدام را هم‌زمان با توافق گسترده‌تر در سطح گروه هفت به تصویب برساند تا از انسجام اجرای آن اطمینان حاصل شود. اتحادیه اروپا که شامل ۲۷ کشور عضو است، تلاش دارد پیش از ارائه رسمی این گزینه در بسته تحریمی جدید، حمایت سیاسی و فنی کامل شرکای OV را جلب کند. در سطح سیاسی، بریتانیا و ایالات‌متحده از حامیان جدی این طرح محسوب می‌شوند و مقامات این دو کشور در نشست‌های فنی گروه هفت، پیگیری آن را در دستور کار قرار داده‌اند، با این‌حال تصمیم نهایی واشنگتن تا حد زیادی به راهبرد دولت دونالد ترامپ در قبال جنگ اوکراین و مذاکرات صلحی که آمریکا میان مسکو و کی‌یف در حال میانجی‌گری آن است، بستگی دارد.

چهار منبع گفته‌اند کاخ‌سفید همچنان در حال ارزیابی این است که آیا تشدید فشار اقتصادی از طریق تحریم‌های نفتی با مسیر دیپلماتیکی که دنبال می‌کند هم‌خوان است یا خیر. اهمیت این اقدام زمانی روشن‌تر می‌شود که جایگاه آن در سیر تحریم‌های نفتی علیه روسیه بررسی شود. از سال ۲۰۲۲ و پس از آغاز جنگ اوکراین، کشورهای OV و اتحادیه اروپا واردات نفت روسیه را تقریباً به‌طور کامل متوقف کرده‌اند، اما سقف قیمتی اعمال‌شده بر نفت روسیه، نوعی مسیر حداقلی برای ادامه صادرات این کشور باقی گذاشت؛ به این معنا که کشورهای ثالث می‌توانستند نفت روسیه را خریداری کنند، مشروط بر آنکه قیمت پرداختی پایین‌تر از سقف تعیین‌شده باشد و حمل‌ونقل و بیمه از سوی شرکت‌های غربی انجام شود.

یک گام فراتر

ممنوعیت کامل خدمات دریایی اما، یک گام فراتر است و می‌تواند به نزدیک‌ترین شکل ممکن به یک تحریم همه‌جانبه نفتی علیه روسیه تبدیل شود. کرم‌لین طی دو سال گذشته، برای دوزدن سقف قیمتی، صادرات نفت خود را هرچه بیشتر به سمت آسیا منتقل کرده و از ناوگان سایه استفاده کرده‌است. بسیاری از این نفتکش‌ها تحت‌تحریم مستقیم غرب قرار گرفته‌اند؛ کشتی‌هایی با سن بالا، مالکیت نامشخص و بدون پوشش بیمه‌ای معتبر. دولت جو بایدن پیش‌تر استدلال می‌کرد که اگر روسیه ناچار شود هزینه بیشتری صرف خرید و نگهداری نفتکش‌ها کند، منابع مالی کمتری برای ادامه جنگ در اوکراین در اختیار خواهدداشت، با این‌حال دولت ترامپ رویکردی محتاطانه‌تر و تأحیدی بدبینانه نسبت به سقف قیمتی نفت روسیه اتخاذ کرده‌است. این دولت در سپتامبر ۲۰۲۵، از حمایت از تصمیم بریتانیا، اتحادیه اروپا و کانادا برای کاهش سقف قیمت نفت روسیه از ۶۰ دلار به ۴۸ دلار در هر بشکه خودداری کرد. داده‌های مرکز پژوهش مستقل «انرژی و هوای پاک» مستقر در فنلاند نشان می‌دهد: در ماه اکتبر، ۴۴درصد صادرات نفت روسیه از طریق نفتکش‌های تحریم‌شده‌ناوگان سایه انجام شده‌است. حدود ۱۸درصد دیگر نیز با نفتکش‌هایی صورت‌گرفته که اگرچه در فهرست تحریریه قرار نداشتند، اما همچنان به شبکه سایه تعلق داشتند.

وابستگی مسکو به غرب

در مقابل، ۳۸درصد صادرات نفت روسیه توسط نفتکش‌هایی با ارتباطات مستقیم یا غیرمستقیم با کشورهای OV، اتحادیه اروپا و استرالیا حمل شده‌اعددی که نشان می‌دهد وابستگی روسیه به خدمات غربی هنوز به‌طور کامل قطع نشده‌است. بر پایه داده‌های موسسه «لویدز لیست اینتلیجنس»، ناوگان جهانی که در حمل نفت تحریم‌شده روسیه، ایران و ونزوئلا فعالیت می‌کند، شامل ۱۴۳۳ نفتکش است که ۹۲۱ فروند آنها به‌طور رسمی تحت‌تحریم آمریکا، بریتانیا یا اتحادیه اروپا قرار دارند. این آمار، ابعاد شبکه‌ای را نشان می‌دهدکه در صورت اعمال تحریم‌های جدید، بیش از پیش با فشار و محدودیت مواجه خواهدشد. ابعاد این تحولات برای بازار جهانی نفت و همچنین کشورهای مانند ایران قابل‌توجه است. ایران، همانند روسیه، سال‌هاست از ناوگان غیررسمی و مسیرهای جایگزین برای صادرات نفت خود استفاده می‌کند.

در صورت تشدید فشار غرب بر ناوگان سایه، رقابت برای دسترسی به نفتکش‌های خارج از نظام کشتیرانی غرب افزایش خواهد یافت و هزینه‌های حمل برای صادرکنندگان تحت‌تحریم بالاتر می‌رود. از سوی دیگر، محدودشدن صادرات روسیه می‌تواند در کوتاه‌مدت به کاهش عرضه جهانی و افزایش قیمت‌ها منجر شود؛ عاملی که به‌طور بالقوه به نفع صادرکنندگانی چون ایران تمام می‌شود، هرچند هم‌زمان رقابت در بازارهایی مانند چین و هند را نیز تشدید می‌کند. در نهایت، طرح ممنوعیت کامل خدمات دریایی علیه نفت روسیه، اگر به اجرا برسد، می‌تواند نقطه‌عطفی در سیاست تحریمی غرب باشد؛ سیاستی که از کنترل قیمتی عبور کرده و به انسداد فیزیکی مسیرهای صادراتی نزدیک می‌شود. این تحول نه‌تنها آینده صادرات انرژی روسیه، بلکه الگوی دوزدن تحریم‌ها، ساختار ناوگان‌های سایه و توازن عرضه در بازار جهانی نفت را وارده مرحله‌ای جدید خواهد کرد، مرحله‌ای که پیامدهای آن فراتر از جنگ اوکراین و تا عمق معادلات انرژی جهان امتداد می‌یابد.

وزیر نفت با اشاره به لزوم جذب جوانان متخصص در این صنعت بیان کرد: اقدام‌هایی برنامه‌ریزی شده، تا زمینه حضور نسل جوان و متخصص در صنعت نفت فراهم شود. به گزارش «شانا» محسن پاک‌آزاد در حاشیه دیدار از دانشگاه نفت اظهار کرد: صنعت نفت به‌عنوان مزیت بزرگ اقتصادی کشور، نیازمند بهره‌گیری از توانمندی‌های دانش‌مؤختگان دانشگاه‌های معتبری مانند دانشکده نفت و سایر دانشکده‌های وابسته به دانشگاه صنعت نفت است. وزیر نفت درباره نقش کلیدی دانشگاه صنعت نفت در تربیت و پرورش نیروی متخصص بیان کرد: این دانشگاه از جایگاهی بسیار خوش‌نام برخوردار است و بسیاری از همکاران بنده ازجمله بخش عمده‌ای از مدیران ارشد امروز صنعت نفت، دانش‌مؤختگان همین دانشگاه در دوره‌های گذشته هستند. پاک‌آزاد ادامه‌داد: دانشجویان این دانشگاه به‌دلیل آشنایی با فرهنگ صنعت نفت، قربات ویژه‌ای با فرهنگ سازمانی نفت پیدا می‌کنند و حضور آنها می‌تواند برای صنعت نفت موثر و کارگشا باشد.

وی با اشاره به لزوم جذب جوانان متخصص در این صنعت بیان کرد: اقدام‌هایی برنامه‌ریزی شده تا زمینه حضور نسل جوان و متخصص در صنعت نفت فراهم شود

، البته تمرکز صرف بر جذب از دانشگاه صنعت نفت، ممکن است نسبت به دانشجویان سایر دانشگاه‌ها ناعادلانه باشد.

توسعه تجارت بدون لجستیک؟

تولید و تجارت تحمیل می‌کند.

این کارشناس صنعت لجستیک گفت: در طول دهه‌های گذشته شاهد هدف‌گذاری برای رشد تجاری و ارتقای سهم ایران در فرآیندهای ترانزیتی بوده‌ایم، اما در عمل اقدام کارآمدی برای تحقق این اهداف عملیاتی نشده است. در موارد متعددی حتی امکان بهره‌مندی از فرصت‌های پیش روی کشور در روند ارتقای سهم تجاری نیز مهیا نشده است.

وی افزود: در ماه‌های گذشته شاهد بروز و تشدید تنش سیاسی میان افغانستان و پاکستان بوده‌ایم. به این ترتیب بخشی از انتقال کالا در مرز دو کشور به سمت ایران، سرازیر شده است. حال از ایران انتظار می‌رفت از این شرایط برای ارتقای سهم خود در مبادلات تجاری بین‌المللی بهره بگیرند. اما نه‌تنها چنین اقدامی انجام نگرفته، بلکه شاهد توقف کالا در بنادر و مرزهای کشور هستیم. درحالی‌که ما انتظار داشتیم در برخی مرزها، فعالیت گمرکات شبانه‌روزی شود و این فرصت به ارتقای سهم ترانزیتی ایران منجر شود. اما این انتظارات از بخش دولتی در نهایت به نتیجه مطلوبی منتهی می‌شود.

بهاروند در پاسخ به سوالی مبنی بر محدودیت‌های حاکم بر زیرساخت‌های بندری پهلوگیری کشتی‌های بزرگ و انتقال کالا در حجم بالا برای ارتقای سهم تجاری و ترانزیتی ایران گفت: با توجه به شرایط تحریمی حاکم بر اقتصاد ایران، کشتی‌های بزرگ از حضور در بنادر ایران خودداری می‌کنند. اما چنانچه شرایط تحریمی ما مرتفع شود، امکان بهبود زیرساخت‌های بندری وجود دارد.

بنابراین تا زمانی که شرایط تحریمی مرتفع نشود، تا زمانی انتقال کالا و بار به مقصد ایران یا از میدا ایران، رقابتی نباشد، اهداف توسعه تجاری محقق نخواهد شد. درهمین‌حال تا زمانی که مشکلات برطرف نشود، امکان توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل نیز مهیا نخواهد شد. درواقع انتظار می‌رود این توسعه یافتگی در قالب اجرای قراردادها بین‌المللی به نتیجه مطلوب برسد.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر کمبودهای حاکم بر ناوگان حمل جاده‌ای کشور در مسیر ارتقای سهم تجاری ایران گفت: ناوگان حمل‌ونقل کشور ما فرسوده است. در سایر کشورها شرکت‌های حمل‌ونقل روندهای تجاری و حمل بار را مدیریت می‌کنند. اما حمل بار جاده‌ای در ایران، به شکل راننده‌محور مدیریت می‌شود. برای ارتقای سهم تجارت ایران انتظار می‌رود این فرآیند نیز متناسب با استانداردهای بین‌المللی بازبینی شود.

فقدان امکانات در گذرگاه‌های مرزی

مهران نجاتی نایب رئیس کمیسیون حمل‌ونقل اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» در ارزیابی توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های لجستیکی و اثر آن بر مسیر توسعه تجاری کشور گفت: آمار تجاری کشور در سال‌های گذشته فاصله جدی با برنامه‌های توسعه‌ای در این بخش داشته است. در حال حاضر نیز با توجه به شرایط تحریمی رشد تجاری با لجستیکی قابل‌توجه برای کشور ما دور از ذهن است. با این

محاصره دریایی نفت روسیه

۵ لایلا جلیولند – سران هفت کشور صنعتی جهان، موسوم به گروه هفت(O۷) و اتحادیه اروپا در آستانه بررسی یکی از سختگیرانه‌ترین و پرهزینه‌ترین گزینه‌های تحریمی خود علیه روسیه قرار گرفته‌اند.

گزینه‌ای که در صورت اجرایی‌شدن، می‌تواند شریان اصلی صادرات نفت مسکو را هدف بگیرد و قواعد بازی در بازار جهانی انرژی را به‌طور بنیادین تغییر دهد.

بر اساس اطلاعاتی که ۶منبع آگاه در گفت‌وگو با روتیزر افشا کرده‌اند، کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، بریتانیا و ایالات‌متحده آمریکا به‌اضافه اتحادیه اروپا در حال حرکت به‌سوی کنارگذاشتن سازوکار «سقف قیمتی نفت روسیه» و جایگزینی آن با یک «ممنوعیت کامل خدمات دریایی» هستند؛ ابزاری تحریمی که دامنه آن فراتر از واردات نفت رفته و کل زنجیره حمل‌ونقل، بیمه، کشتیرانی و خدمات لجستیکی مرتبط با صادرات نفت روسیه را دربر می‌گیرد. این اقدام، در عمل دسترسی روسیه به زیرساخت‌های حیاتی تجارت نفت را محدود و حتی معاملات غیرمستقیم با مقصد کشورهای ثالث را نیز با بحران جدی مواجه خواهد کرد. هدف اعلامی این طرح، قطع بخش قابل‌توجهی از درآمدهای نفتی کرم‌لین و تنگ‌ترکردن حلقه مالی جنگ روسیه در اوکراین است؛ رویکردی که در صورت تحقق، شدیدترین فشار انرژی‌محور غرب بر مسکو از زمان آغاز جنگ محسوب می‌شود. در حال حاضر، روسیه بیش از یک‌سوم نفت صادراتی خود را با استفاده از نفتکش‌ها و خدمات کشتیرانی غربی(عمدتا به مقصد هند و چین) صادر می‌کند. این صادرات تا حد زیادی متکی به ناوگان کشورهای دریایی عضو اتحادیه اروپا مانند یونان، قبرس و مالت است. در صورت اجرای ممنوعیت خدمات دریایی، این مسیر صادراتی عملاً مسدود خواهدشد.

ناوگان سایه

در مقابل، حدود دوسوم باقی‌مانده صادرات نفت روسیه از طریق ناوگانی موسوم به «ناوگان سایه» انجام می‌شود؛ شبکه‌ای متشکل از صدها نفتکش قدیمی و غیرشفاف که خارج از نظارت غرب و بدون رعایت استانداردهای مرسوم

برنامه‌ریزی برای جذب نسل جوان در صنعت نفت

چنانچه روند حمل‌ونقل کالا در سطح ملی و بین‌المللی با چالش مواجه باشد، تجارت کالا در داخل و خارج مرزها نیز تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت. با وجود ایرادات جدی که به صنعت لجستیک ایران وارد است، سیاستگذاران بارها در سال‌های اخیر بر ارتقای سهم مبادلات تجاری ایران با سایر کشورها تأکید کرده‌اند و حتی هدف‌هایی نیز مطرح شده است. تا جایی که در برنامه پنج ساله هفتم توسعه کشور رشد ۲۳ درصدی صادرات هدف‌گذاری شده است. حال این سوال اصلی مطرح می‌شود که اگر قرار بر افزایش سهم ایران در تجارت جهانی است، آیا زیرساخت‌های لجستیک متناسب آن فراهم است؟ آیا بنادر ایران، گمرکات، حمل‌ونقل جاده‌ای، ریلی و... ظرفیت پذیرش این رشد را دارند؟

در دنیای کنونی ارتقای عملکرد لجستیکی و تسهیل تجارت تاثیر بسزایی بر ارتقای آمار مبادلات کالا در سطح بین‌المللی، تنوع بخشی به صادرات، جذابیت برای جذب سرمایه خارجی و رشد اقتصادی دارد.

در سیاست‌های کلی نظام، توسعه و اصلاح شبکه حمل‌ونقل در بخش‌های مختلف با هدف ارتقای موقعیت ترانزیتی کشور و کسب درآمد از این بخش و تبدیل ایران به هاب توزیع و تجارت مورد توجه قرار گرفته است. با این‌وجود در عمل شاهد کاستی‌های بسیاری در این بخش هستیم که آینده اهداف بلندپروازانه تجاری ما را متاثر می‌کند.

مجتبی بهاروند کارشناس صنعت لجستیک در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» درخصوص برنامه‌ریزی‌های توسعه تجاری کشور و ارزیابی کشش زیرساخت‌های حمل‌ونقل برای همگامی با این اهداف گفت: صنعت لجستیک از اثرگذاری بالایی بر تجارت و ترانزیت کالا برخوردار است. با نگاهی کلی به شرایط صنعت لجستیک و حمل‌ونقل کالا در بخش‌های مختلف باید این‌طور ادعا کرد که موانع جدی پیش روی ما قرار دارد که از جمله مهم‌ترین آنها باید به زیرساخت‌های ضعیف و همچنین قوانین متعدد و ناکارآمد حاکم بر این بخش اشاره کرد. در این میان شبکه جاده‌ای ضعیف، انبارهای ناکافی و شبکه راه‌آهن قدیمی از دیگر چالش‌های ساختاری حاکم بر این بخش هستند که مسیر توسعه تجارت را دشوار می‌کند. در همین حال از منظر کلان نیز چالش‌هایی همچون نبود ثبات سیاسی، منابع مالی ناکافی و نبود ختمشی صحیح و بی‌توجهی به استعمار آن از دیگر چالش‌های حاکم بر این بخش است. حال برای رفع مشکلات یاد شده و همسویی بخش تجاری و لجستیکی در مسیر توسعه از سیاستگذار انتظار می‌رود با اصلاح زیرساخت‌ها مسیر بهبود و توسعه لجستیکی کشور را فراهم کند.

بهاروند گفت: زیرساخت‌های سخت‌افزای صنعت لجستیک ایران از توان خوبی برای توسعه تجاری برخوردار است. به‌عنوان نمونه بنادر جنوبی کشور از توان و ظرفیت مناسبی برای جابه‌جایی کالای تجاری و ترانزیت آن برخوردار هستند. بندر چابهار نیز توان و ظرفیت قابل‌توجهی دارد هر چند بخش اصلی این پتانسیل، بدون استفاده مانده است. البته باید تأکید کرد که در این منطقه هرچند زیرساخت‌های بندری توسعه‌یافته، اما هم‌زمان به توسعه خطوط ریل و جاده، توجه کافی نشده است. بنابراین چنانچه امکان استفاده از این ظرفیت بندری فراهم شود، توسعه نیافتگی زیرساخت‌های ریل و جاده به مانع اساسی در این بخش بدل خواهد شد.

بهاروند گفت: مهم‌ترین مشکل پیش روی ارتقای ظرفیت‌های تجاری، توسعه نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل در بخش‌های مختلف نیست؛ بلکه چالش‌های اساسی از بوروکراسی پیچیده و قوانین و مقررات حاکم بر جریان تجارت و ترانزیت نشأت می‌گیرد.

این ناکارآمدی‌ها روند تجاری و انتقال کالا از کشور ما را به شدت کند می‌کند.

درهمین‌حال سیستم‌های ارائه دهنده خدمات برای ترخیص یا بارگیری کالا و... نیز هزراهایی قطع می‌شوند. به‌عنوان نمونه در روزهای گذشته سیستم‌های بندری به‌طور مرتب قطع شده و ما امکان ترخیص کانتینرهای خود را برای چند روز نداشته‌ایم.

این ددست مشکلاتی که از هزراهایی پیش می‌آید، عملاً اختلالات جدی را به روند

♥ **مونتازی‌ها روی ریل افزایش قیمت**
بازار خودروی ایران از ابتدای آذرماه با روند صعودی قیمت‌ها روبه‌رو شده و این افزایش برای خودروهای مونتازی شدت بیشتری داشته‌است؛ به‌طوری‌که این محصولات در نخستین روز هفته نسبت به چهارشنبه گذشته یعنی آخرین روز معاملات خودرو، به‌طور میانگین ۲.۷درصد رشد قیمت را ثبت کرده‌اند. به‌نظر می‌رسد مصوبه جدید بنزینی، افزایش نرخ ارز و کاهش تولید در برخی از شرکت‌های خودروساز خصوصی، سه عامل اصلی جهش قیمتی در بازار باشند. هرچند مصوبه جدید بنزینی که قرار بود از روز گذشته به اجرا درآید، فعلاً متوقف‌شده اما این مصوبه تأثیر خود را بر معادلات بازار خودرو و رفتار خریداران برجای گذاشته‌است.

بر اساس مصوبه جدید دولت در حوزه سیاست‌های سوختی، سهمیه بنزین یارانه‌ای با نرخ‌های ۱۵۰۰ و سه‌هزار تومان برای سه گروه شامل خودروهای دولتی، وارداتی و نوشماره حذف شده‌است. این تصمیم، در واقع بخشی از رویکرد دولت برای بهینه‌سازی تخصیص یارانه انرژی و کاهش فشار هزینه‌های پنهان سوخت در بودجه‌عمومی است. در پی اجرای این مصوبه، الگوی تقاضا در بازار خودرو دچار تغییر شده و تمایل مصرف‌کنندگان به خرید خودروهای مونتازی داخلی به‌طور محسوسی افزایش یافته‌است؛ چراکه این خودروها ضمن برخورداری از هزینه سوخت مشابه خودروهای داخلی یارانه‌ای، از نظر قیمت نهایی هم رقابت‌پذیری بالاتری پیدا کرده‌اند.

عامل دوم اثرگذار بر روند بازار خودروهای مونتازی نوسانات ارزی است. از ابتدای آذرماه تاکنون بهای دلار در بازار آزاد روند روبه‌رشدی داشته‌است؛ این افزایش قیمت در نخستین روز هفته‌جاری نیز به روال روزهای قبل ادامه پیدا کرد. دیروز بهای دلار با افزایش دوهزارتومانی به ۱۲۱هزار و ۷۰۵تومان رسید. بهای این ارز نسبت به هفته گذشته (یکشنبه، نهم آذرماه) نیز با افزایش ۳۶درصدی مواجه شده‌است.

سومین عاملی که افزایش قیمت خودروهای مونتازی را به‌دنبال داشته؛ کاهش تولید است. اخبار رسیده حاکی از آن است که تولید در تعدادی از شرکت‌های مونتازی به دلیل تشدید تحریم‌ها و فشار آمریکا به شرکت‌های خودروساز چینی برای قطع همکاری با شرکت‌های ایرانی، در مدت اخیر کاهش‌یافته و همین امر موجب کاهش عرضه در بازار شده‌است. بررسی‌های قیمتی «دنیایاقتصاد» از ۱۰ مدل خودروی مونتازی در روز گذشته نسبت به چهارشنبه هفته قبل نشان از رشد ۲.۷درصدی دارد. درمیان خودروهای بررسی‌شده، لاماری ایما رکورددار افزایش قیمت است، به‌گونه‌ای که این خودرو که روز چهارشنبه به بهای دومیلیارد و ۷۰۰میلیون تومان دادوستد می‌شد، دیروز قیمت آن در بازار آزاد به دومیلیارد و ۹۵۰میلیون تومان رسید که به معنای افزایش ۲۵۰میلیون‌تومانی معادل ۹.۲درصدی است. دومین خودرویی که رشد قیمت بالایی را تجربه کرد؛ دیگنتی پرایم است. قیمت این خودرو تنها طی یک روز معاملاتی یعنی از چهارشنبه هفته گذشته تا دیروز با افزایش ۱۰۶درصدی مواجه شده‌است. هایما ۸۸ هم که چهارشنبه هفته گذشته دومیلیارد و ۸۷۵میلیون‌تومان قیمت خورده بود، دیروز بهای آن با افزایش ۱۲۵میلیون‌تومانی معادل ۴.۳درصد به سه‌میلیاردتومان رسید. البته درمیان خودروهای بررسی‌شده، سه خودرو یعنی جک ۱.۴، فونیکس تیگو و جک ۵۵ هم ثبات قیمتی را نشان می‌دهند.

■ ■ ■

♥ **کسانیکه بدون گواهینامه اقدام به رانندگی نماید مجرم شناخته شده و به دادگاه معرفی می شوند**

سرهنگ محمد پورشمس رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی استان در این خصوص عنوان داشت: «برای ماده ۷۲۳ قانون مجازات اسلامی هر کس بدون گواهینامه رسمی اقدام به رانندگی نماید مجرم محسوب شده و برای بار اول به حبس تعزیری تا دو ماه و در صورت تکرار مجدد به دو ماه تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد. از این رو پلیس راهور در اجرای این قانون و مطابق با ماده ۱۰ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی در صورتی که شخصی بدون داشتن گواهینامه اقدام به رانندگی نماید، وسیله نقلیه وی را متوقف و راننده را به مرجع قضائی معرفی می نماید.

سرهنگ پورشمس در ادامه این خبر افزود از آنجایی که شاهد روند رو به رشد رانندگی بدون گواهینامه خصوصا در بین نوجوانان و جوانان هستیم طرح ویژه برخورد با اندسته از متخلفین در دستور کار پلیس راهور قرار دارد. وی بخش مهمی از این موضوع را متوجه والدین دانست چرا که برخی از والدین یا خودشان اجازه رانندگی را به فرزندن خود می دهند و یا اینکه سوئیچ خودرو را در دسترس کودکان قرار میدهند و این امکان را برای آنان فراهم می‌کنند تا بدور از چشمان آنها از خودرو استفاده کنند غافل از اینکه این اقدام می تواند تبعات تلخ‌گویی برای افراد فاقد گواهینامه و خود آنان بوجود آورد .

آمادباش جهانی به کشورهای ساحلی

✎ **عرشیا حسن پور** – تحولات ژئوپلیتیک، زیست‌محیطی و اقتصادی با سرعت زیادی در حال تأثیر بر حمل‌ونقل دریایی است. این هشداری است که سازمان ملل متحد در گزارش بررسی محرک‌های تأثیرگذار بر حمل‌ونقل دریایی در سال ۲۰۲۵ مطرح کرده است.

در سال جاری میلادی، اعمال تعرفه‌های آمریکا و شرایط ناپایدار حاکم بر تنگه هرمز که منجر به تغییر مسیر دریایی برخی کشتی‌ها شده است، افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل، افزایش مصرف سوخت و ناپایداری انرژی را در پی داشته است؛ اما چشم‌اندازی از تغییر مثبت در این متغیرها وجود ندارد و به همین خاطر، این سازمان کشورهای ساحلی را به یک آماده‌باش جهانی برای تطبیق با وضعیت ناپایدار موجود فراخوانده است. سازمان ملل همچنین ۱۰ اقدام کلیدی را برای رسیدن به پایداری در این صنعت توصیه و در عین حال تأکید کرده است که کشورهای ساحلی باید خود را برای هر نوع اختلال و ناپایداری احتمالی آماده کنند.

کشتیرانی و حمل‌ونقل دریایی در سال ۲۰۲۵ با چالش‌های متفاوتی روبه‌رو بوده است، کشتی‌هایی که تنها در عرض چند روز از کانال سوئز عبور می‌کردند، حالا باید هفته‌ها در سطح آب‌ها بمانند و از دماغه امید نیک (Good Hope) عبور کنند. قیمت نفت‌ها نیز در این حوزه بالا و بی‌ثبات است و اختلال در بنادر به امری مزمن تبدیل شده است. مسیرهای طولانی‌تر منجر به افزایش تأخیر در ارسال کالاها، هزینه‌ها و انتشار گازهای گلخانه‌ای شده است. این در حالی است که بیشترین آسیب این اختلال‌ها به کشورهای در حال توسعه رسیده است.

تغییر و تحولات در بخش‌های ژئوپلیتیک، محیط زیستی و اقتصادی به حدی سریع در حال وقوع هستند که ضرورت بازنگری در نحوه عملکرد حمل‌ونقل دریایی را می‌طلبد. با وجود آنکه هوشمندسازی در صنعت کشتیرانی و حمل‌ونقل دریایی در حال توسعه است، اما افزایش مخاطرات حملات سایبری نیز دور از انتظار نیست. سازمان ملل متحد در گزارشی که از تحولات صنعت کشتیرانی، چالش‌ها و مخاطرات آن در سال ۲۰۲۵ منتشر کرده، این نوبد را داده است که در نهایت این حوزه با تحولات سازگار خواهد شد، اما اینکه مدیریت در دست‌یابی به این سازگاری چگونه خواهد بود، محل سوال است.

الگوی تغییرات حمل‌ونقل و تجارت دریا

کاهش روند رشد سالانه تجارت دریایی حاکی از فشار به این صنعت در سال ۲۰۲۵ است، به‌طوری‌که رشد متوسط ۲ درصدی تجارت دریا در سال

دندمعقب سرمایه‌گذاری فولکس‌واگن تا ۲۰۳۰

آمادباش جهانی به کشورهای ساحلی

✎ **عرشیا حسن پور** – تحولات ژئوپلیتیک، زیست‌محیطی و اقتصادی با سرعت زیادی در حال تأثیر بر حمل‌ونقل دریایی است. این هشداری است که سازمان ملل متحد در گزارش بررسی محرک‌های تأثیرگذار بر حمل‌ونقل دریایی در سال ۲۰۲۵ مطرح کرده است.

در سال جاری میلادی، اعمال تعرفه‌های آمریکا و شرایط ناپایدار حاکم بر تنگه هرمز که منجر به تغییر مسیر دریایی برخی کشتی‌ها شده است، افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل، افزایش مصرف سوخت و ناپایداری انرژی را در پی داشته است؛ اما چشم‌اندازی از تغییر مثبت در این متغیرها وجود ندارد و به همین خاطر، این سازمان کشورهای ساحلی را به یک آماده‌باش جهانی برای تطبیق با وضعیت ناپایدار موجود فراخوانده است. سازمان ملل همچنین ۱۰ اقدام کلیدی را برای رسیدن به پایداری در این صنعت توصیه و در عین حال تأکید کرده است که کشورهای ساحلی باید خود را برای هر نوع اختلال و ناپایداری احتمالی آماده کنند.

کشتیرانی و حمل‌ونقل دریایی در سال ۲۰۲۵ با چالش‌های متفاوتی روبه‌رو بوده است، کشتی‌هایی که تنها در عرض چند روز از کانال سوئز عبور می‌کردند، حالا باید هفته‌ها در سطح آب‌ها بمانند و از دماغه امید نیک (Good Hope) عبور کنند. قیمت نفت‌ها نیز در این حوزه بالا و بی‌ثبات است و اختلال در بنادر به امری مزمن تبدیل شده است. مسیرهای طولانی‌تر منجر به افزایش تأخیر در ارسال کالاها، هزینه‌ها و انتشار گازهای گلخانه‌ای شده است. این در حالی است که بیشترین آسیب این اختلال‌ها به کشورهای در حال توسعه رسیده است.

تغییر و تحولات در بخش‌های ژئوپلیتیک، محیط زیستی و اقتصادی به حدی سریع در حال وقوع هستند که ضرورت بازنگری در نحوه عملکرد حمل‌ونقل دریایی را می‌طلبد. با وجود آنکه هوشمندسازی در صنعت کشتیرانی و حمل‌ونقل دریایی در حال توسعه است، اما افزایش مخاطرات حملات سایبری نیز دور از انتظار نیست. سازمان ملل متحد در گزارشی که از تحولات صنعت کشتیرانی، چالش‌ها و مخاطرات آن در سال ۲۰۲۵ منتشر کرده، این نوبد را داده است که در نهایت این حوزه با تحولات سازگار خواهد شد، اما اینکه مدیریت در دست‌یابی به این سازگاری چگونه خواهد بود، محل سوال است.

هزینه‌های اقلیمی

به گزارش «دنیایاقتصاد»، انتشار دی‌اکسید کربن ناشی از حمل‌ونقل دریایی، روندی صعودی را در ۱۳سال اخیر طی کرده و از حدود ۶۸۰میلیون تن در سال ۲۰۱۲ به بیش از ۹۰۰میلیون تن در سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۳۳ افزایش یافته است. با این حال این روند در سال ۲۰۲۴ و اوایل ۲۰۲۵ نزولی بوده که می‌تواند علامتی از رکود اقتصاد جهانی باشد. نوسازی ناوگان، بهسازی ایمن کشتی‌ها، وضع مقررات جهانی برای کنترل انتشار گازهای گلخانه‌ای و توسعه نیروی کار ماهر، از مهم‌ترین پیش‌نیازهای گذار به‌موقع و عادلانه به کشتیرانی کم‌کربن به شمار می‌رود. تعرفه‌هایی که دولت ترامپ وضع کرده است نیز پیچیدگی‌های این صنعت را به‌ویژه برای اقتصادهای در حال توسعه بیشتر کرده است، چراکه در عین حال که می‌تواند فرصت‌های حمل‌ونقل دریایی را افزایش دهد، اسما به‌هنگام حمل‌ونقل را نیز افزایش می‌دهد. با وجود این چالش‌های گسترده در صنعت حمل‌ونقل دریایی، سوال اینجاست که هزینه‌های

حمل‌ونقل در مقابل اختلالات موجود چطور تنظیم خواهند شد؟ این روزها نوسان هزینه‌های تجارت دریایی به امری عادی تبدیل شده است. نرخ حمل‌ونقل در بخش‌های کانتنتری، فله و تانکری در سال جاری و گذشته میلادی (۲۰۲۴ و ۲۰۲۵) همچنان در سطوح بالا و همراه با نوسان شدید قرار دارد. ترکیب تنش‌های ژئوپلیتیک، تغییرات سیاست‌های تجاری و برهم‌خوردگی توازن عرضه و تقاضا، بازار حمل‌ونقل دریایی را در وضعیت بی‌ثباتی مزمن نگه داشته است؛ وضعیتی که مستقیماً به افزایش هزینه‌های تجارت جهانی و فشار بیشتر بر زنجیره تأمین منجر می‌شود.

از طرفی تغییر مسیر کشتی‌ها سفرهای دریایی را طولانی‌تر کرده و هزینه‌های عملیاتی را افزایش داده است و حمل‌ونقل کانتنتری نیز به ویژه از زمان اوجگیری پاندمی کرونا به شدت تحت فشار قرار گرفت؛ شرایطی که تا میانه سال میلادی گذشته ادامه داشت. در سال جاری میلادی هم دلایل دیگری منجر به ادامه التهاب و نوسان هزینه‌های حمل‌ونقل شد. در سال ۲۰۲۵ جنگ تعرفه‌ای که آمریکا به راه انداخت از یک سو و خطر اختلال در تنگه هرمز تحت‌تأثیر تنش‌های سیاسی از سوی دیگر، موجب استعمار بی‌ثباتی در این بخش از بازار حمل‌ونقل شده است.

میانگین ماهانه شاخص جامع نرخ حمل کانتنتری شانگهای (SCFI) طی ژوئن ۲۰۱۵ تا ژوئن ۲۰۲۵ نشان می‌دهد، هزینه‌های حمل کانتنتری از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ در سطحی پایین و پایدار قرار داشتند. تا اینکه در میانه سال ۲۰۲۴ هزینه‌ها جهش قابل ملاحظه‌ای را به دلیل اختلال در دریای سرخ و حملات به کشتی‌ها که ناشی از شوک ژئوپلیتیک بود، تجربه کردند و پس از آن تا آوریل ۲۰۲۵ (فروردین ۱۴۰۴) هزینه‌های حمل دریایی قدری کاهش یافت، بعد از این بازه با اعمال تعرفه‌های جدید آمریکا، اختلال در تنگه هرمز و بی‌ثباتی در مسیرهای اروپایی و آسیایی روندی صعودی به خود گرفت. هزینه حمل‌ونقل کالاهای فله نیز با وجود نوسان شدیدی که تجربه می‌کرد، در سال ۲۰۲۵ روند صعودی به خود گرفت.

افزایش زمان توقف در بنادر

براساس برآوردها بهترین نقاط اتصال دریایی در سال ۲۰۲۵، آسیا، آمریکای شمالی و اروپا بوده و آفریقا با یک افزایش قابل‌توجه ۱۰ درصدی، بهترین رشد را داشته است. زمان توقف ناوگان در بنادر نیز در سال‌های اخیر، تغییرات درخور توجهی را پشت سر گذاشته است، از دسامبر سال ۲۰۲۳ تا مارس ۲۰۲۴ میانگین زمان انتظار در بندر در اقتصادهای توسعه‌یافته ۲۳ درصد و در اقتصادهای در حال توسعه ۷ درصد افزایش یافت.

تحلیل گزارش سازمان ملل این است که زمان انتظار در بنادر نیز به دلیل تغییر مسیر کشتی‌ها هم در کشورهای توسعه‌یافته و هم در کشورهای در حال توسعه رخ داده است؛ به گونه‌ای که این مقدار در کشورهای توسعه‌یافته از حدود پنج ساعت در سال ۲۰۲۳ به بیش از شش ساعت در سال ۲۰۲۴ رسیده است.

در چنین شرایطی که عملکردهای حمل‌ونقل دریایی به دلایلی که عمدتاً از تنش‌های سیاسی و مسائل ژئوپلیتیک نشأت می‌گیرد، دچار نوسان شده است، بهبود عملکرد بنادر بیش از هر زمان دیگری ضروری است، همان‌طور که سازگار کردن زیرساخت‌ها و خدمات بندری با پیامدهای تغییرات اقلیمی و ارتقای این بخش نیز ضروری است. تا سال ۲۰۲۵ حدود ۲۰۰ بندر خدمات سوخت‌رسانی LNG ارائه کردند و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ این تعداد به ۲۷۵ بندر برسد.

سازمان ملل متحد در گزارش، اثر شوک‌های سیاسی و اقتصادی بر حمل‌ونقل دریایی طی سال ۲۰۲۵ میلادی را بررسی کرد.

هوشمندسازی و خدمات دیجیتال
هوشمندسازی بنادر به دلیل تأثیر مستقیمی که بر رقابت‌پذیری، افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها دارد، در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. با این حال بنادر تنها شامل زیرساخت‌ها و خدمات نمی‌شوند؛ نیروی انسانی است که به آن قدرت می‌دهد. فناوری می‌تواند یک راه در خدمت نیروی انسانی باشد و اگر با آموزش فراگیر توسعه یابد، درهای جدیدی را به توسعه بنادر باز کند. استفاده از ابزارهای تسهیل تجارت دیجیتال، همچون اینترنت اشیا(IoT)، سنسورهای هوشمند، سامانه‌های مدیریت ترافیک دریایی (VTMS)، پلتفرم‌های یکپارچه تبادل داده و پنجره‌های واحد خدمات بندری با این هدف صورت می‌گیرد تا فرایندهایی مثل پهلوگیری، تخلیه و بارگیری، مدیریت کالا، کنترل موجودی و امور گمرکی به‌صورت لحظه‌ای و خودکار انجام شود و ناکارآمدی را کاهش دهد.

۱۰ توصیه به کشورهای دریایی

حمل‌ونقل دریایی اکنون در یک نقطه عطف اساسی قرار دارد؛ در عین حال که چشم‌انداز دریایی غیرقابل پیش‌بینی است، باید در راه رسیدن به آینده‌ای پایدار، دیجیتال و تاب‌آور حرکت کرد. سازمان ملل متحد ۱۰ اقدام اولویت‌بر برای ذی‌نفعان دریایی و دولت‌ها که رسیدن به نقطه عطف را برای صنعت دریایی میسر می‌کند، معرفی کرده است: این اقدامات به شرح زیر است:
۱- بهره‌مندی درهم آمیخته از حمل‌ونقل دریایی و لجستیک برای ایجاد یک تحول عادلانه؛
۲- برنامه‌ریزی و آماده‌سازی برای اختلالات و ناپایداری‌ها؛
۳- ترویج نوسازی ناوگان و شیوه‌های پایدار برای کسب‌وکارهای دریایی؛
۴- حفاظت و توانمندسازی نیروی کار دریایی و ارتقا مهارت‌ها؛
۵- اجرای اقدامات نظارتی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از حمل‌ونقل بین‌المللی، تسریع کربن‌زدایی و تسهیل گذار انرژی عادلانه و منصفانه؛
۶- آمادگی برای استفاده از سوخت‌های جایگزین و حمل ایمن؛
۷- استفاده از فناوری‌های دیجیتال و تقویت نظارت‌ها در جهت مقابله با خطرات سایبری؛
۸- نظارت مستمر بر عملکرد بنادر و تسهیل تجارت با ابزارهای کمکی؛
۹- ظرفیت‌سازی با حمایت از کشورهای در حال توسعه؛
۱۰- تقویت و ترویج همکاری‌های هدفمند در زمینه مسائل رگولاتوری در راستای رسیدگی به چالش‌های جدید و تقویت حمل‌ونقل دریایی پایدار و مقاوم.

البور بلوم، مدیرعامل فولکس‌واگن اعلام کرد؛ این خودروساز قصد دارد با توجه به کاهش جزئی سرمایه‌گذاری نسبت به برنامه‌های قبلی و در شرایطی که با بحران بزرگی در دو بازار چین و آمریکا روبه‌رو است، ۱۶۰میلیارد یورو (۱۸۶میلیارد دلار) تا سال ۲۰۳۰، سرمایه‌گذاری کند. کل هزینه‌ها که سالانه به‌عنوان بخشی از طرح سرمایه‌گذاری پنج‌ساله فولکس‌واگن به‌روزرسانی می‌شود، با ۱۶۵میلیارد یورو برای فاصله سال‌های ۲۰۲۵ تا ۲۰۲۹ و ۲۰۲۹ تا ۱۸۰میلیارد یورو برای فاصله سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۸ مقایسه می‌شود. از آن زمان، فولکس‌واگن که شامل برندهای پورشه و آئودی است، تحت‌فشار تعرفه‌های واردات آمریکا و رقابت شدید در چین قرار گرفته‌است. این وضعیت به‌ویژه در پورشه که حدود نیمی از خودروهایش را فقط در این دو بازار می‌فروشد و از یک مقبض‌نشینی بزرگ در راهبرد خودروهای برقی خود رونمایی کرده، به سود این شرکت آسیب رسانده‌است. البور بلوم به روزنامه «فرانکفورتر آلمگاینه زونتگ‌انزایتونگ» گفت: تمرکز در آخرین برنامه هزینه‌ای بر آلمان و اروپا از جمله در محصولات، فناوری و زیرساخت‌ها بوده‌است. وی ادامه‌داد: مذاکرات در مورد یک برنامه کاهش هزینه‌های گسترده در پورشه تا سال۲۰۲۶ ادامه خواهدداشت. البور بلوم که در ژانویه از سمت مدیرعاملی فولکس‌واگن متمرکز شود، گفت: ارزیابی مربوط به یک کارخانه بالقوه در آمریکا برای آئودی به حمایت مالی قابل‌توجه احتمالی آمریکا بستگی دارد.

شیرینی سود در عین تلخی تولید

به شرکت «غیبیو» است، این شرکت در سال گذشته حاشیه سود ۲۴درصدی تجربه کرده و در سه‌ماهه دوم سال جاری نیز ۴۷درصد حاشیه سود به‌ثبت رسانده است.

ریسک‌هایی که سود را تهدید می‌کند

ریسک‌های پش‌روی صنعت شیرینی‌جات محدود به نوسانات نرخ ارز نیستند و مجموعه‌ای از عوامل ساختاری و سیاست‌گذاری، فشارهای قابل‌توجهی بر شرکت‌های فعال این حوزه وارد می‌کنند. سیاست‌های قیمت‌گذاری دستوری و مداخلات دولت در تنظیم‌بازار، باعث کاهش حاشیه سود و کاهش انگیزه تولیدکنندگان شده‌است. علاوه‌بر این، محدودیت‌های صادراتی و قوانین سختگیرانه مربوط به بازگشت ارز حاصل از صادرات، توان رقابتی شرکت‌ها را در بازارهای خارجی کاهش داده و چشم‌انداز توسعه صادرات را تیره کرده‌است. در کنار این موارد، کاهش قدرت خرید خانوارها به‌ویژه در دوره‌های تورمی و رکود اقتصادی، باعث کاهش تقاضا برای کالاهای غیرضروری مانند شیرینی‌و شکلات می‌شود که به‌طور مستقیم بر فروش و سودآوری شرکت‌ها اثرگذار است. در کنار چالش‌ها و ریسک‌های موجود، صنعت شیرینی‌جات ایران با فرصت‌های ارزشمندی نیز روبه‌رو است که می‌تواند مسیر رشد و توسعه را هموار سازد. بازارهای کشورهای همسایه، به‌ویژه در خاورمیانه و آسیای‌میانه، همچنان ظرفیت گسترده‌ای برای جذب محصولات ایرانی دارند؛ ظرفیت‌هایی که با توجه به کیفیت قابل‌قبول و قیمت رقابتی کالاهای داخلی، فرصت نفوذ بیشتر به این بازارها را فراهم می‌آورد. همین‌زمان، موج جهانی گرایش به محصولات سلامت‌محور و کم‌قند، زمینه مناسبی برای تولید محصولات نوآورانه با ارزش‌افزوده بالا ایجاد کرده‌است. سرمایه‌گذاری در توسعه شکلات‌ها و شیرینی‌های رژیمی، ارگانیک و غنی‌شده با خواص تغذیه‌ای می‌تواند به یکی از کلیدهای موفقیت و افزایش سهم بازار در داخل و خارج کشور تبدیل شود.

سهامی برای روزهای بی‌ثبات

سهام شرکت‌های فعال در صنعت شیرینی‌جات معمولاً نوسانات کمتری نسبت به بسیاری از گروه‌های بورسی تجربه می‌کنند. همین ویژگی باعث‌شده این نمادها در دوره‌های پریسک بازار، نقش پناهگاه امن سرمایه‌گذاران را ایفا کنند؛ بیشتر مزودرجه صندوق‌های سرمایه‌گذاری با رویکرد محافظه‌کارانه قرار گیرند. آینده این صنعت را می‌توان در قالب سه سناریو ترسیم کرد: در سناریوی خوش‌بینانه، ثبات اقتصادی و تسهیل صادرات، به رشد سودآوری منجر می‌شود؛ در سناریوی میانه، شرایط فعلی تداوم می‌یابد و صنعت در مسیر آرام حرکت می‌کند؛ و در سناریوی بدبینانه، افزایش هزینه‌ها و کاهش تقاضا می‌تواند این صنعت را با چالش جدی مواجه کند.

سیاست‌گذاران در چهارراه تصمیم

نقش سیاست‌گذاران در آینده این صنعت حیاتی است؛ ثبات در مقررات کاهش مداخلات دستوری و حمایت هدفمند از صادرات می‌تواند مسیر رشد را هموار کند. در صورت اتخاذ سیاست‌های درست، صنعت شیرینی‌جات می‌تواند به یکی از پیشران‌های صادرات غیرنفتی کشور تبدیل شود. در نهایت، صنعت شیرینی و شکلات در بازار سرمایه ایران، سنعتی آرام اما استراتژیک است. این صنعت نه ستاره پرزرق‌وبرق بورس است و نه بخشی حاشیه‌ای، برای سرمایه‌گذاران حرفه‌ای، سهام.

♥ مهدی‌زاده: هاشم‌نژاد به‌دنبال پناالتی گرفتن بود

محمدرضا مهدی‌زاده مدافع استقلال خوزستان درباره تساوی بدون گل تیمش مقابل تراکتور در تبریز می‌گوید: «می‌دانستیم بازی سختی داریم و تراکتور تیمی است که بازیکنان باکیفیتی دارد. ما بعد از شکست برابر گل‌گهر با هم صحبت کردیم و همقسم شدیم تا در بازی با تراکتور امتیاز بگیریم و خوشحالم که دست خالی از تبریز برنگشتم. شاید با توجه به وضعیتی که قبل از این بازی داشتم، خیلی‌ها پیش‌بینی می‌کردند به تراکتور بایزیم ولی می‌دانستیم از این بازی چه می‌خواهیم و چگونه باید برابر آنها بازی کنیم. تیم ما در این بازی مستحق امتیاز گرفتن بود.» او درباره صحنه جنجالی این بازی و اینکه تراکتوری‌ها معتقد به پناالتی بودند این‌طور می‌گوید: «می‌دانستم که هاشم‌نژاد می‌خواهد پناالتی بگیرد و در آن صحنه پلیم را ثابت نگه داشتم. هدفم این نبود که پای هاشم‌نژاد را بزنم و فکر می‌کنم او قصد داشت پایش را به پای من گیر بدهد و پناالتی بگیرد. داور هم می‌توانست پناالتی بگیرد و هم می‌توانست نگیرد، ولی من قصدی برای خطا کردن نداشتم. در مورد آن صحنه خودم نمی‌توانم نظری قاطع داشته باشم و کارشناسان باید نظر بدهند، اما باز هم می‌گویم که تصمیمی برای خطا کردن روی بازیکن تراکتور نداشتم.»

.....♥

♥ مظفری‌زاده: با وجود VAR پذیرش اشتباهات داوری سخت است

سعید مظفری‌زاده مدیرعامل باشگاه تراکتور درباره تساوی خانگی تیمش مقابل استقلال خوزستان و اعتراض شدید بازیکنان و کادرفنی این تیم به پناالتی اعلام نشدن برخورد مهدی هاشم‌نژاد بسا مدافع حریف اظهار داشت: «صحنه‌ای در بازی اتفاق افتاد که هم به نظر ما و هم به نظر اکثر کارشناسان پناالتی بود. توجه به وجود VAR، پناالتی اعلام نشدن این صحنه جای تعجب و سؤال داشت. ما اعتراض رسمی‌مان را به فدراسیون ارسال کردیم و امیدوارم پاسخ مناسبی بر این زمینه بگیریم. باوجود VAR واقعا پذیرفتن اشتباهات داوری سخت است، چون در سرنوشت تیم‌ها تأثیرگذار است. این اتفاق در این فصل در چند مورد برای من رخ داده است. ما پناالتی اعتراض‌مان را به فدراسیون ارسال کردیم، ولی پاسخی نگرفتیم، امیدواریم این بار پاسخ مناسب دریافت کنیم. اسکوچیچ هم خیلی از اشتباهات داوری ناراحت است.»

او درباره صحبت‌های تند محمدرضا زوزی مالک این باشگاه علیه داوری بازی‌های تیمش و احضار او به کمیته اخلاق هم گفت: «من نمی‌دانم دلیل احضار آقای زوزی چیست، اما هم نسبت به وضعیت موجود داوری معترض است و فقط می‌خواهد حق باشگاه تراکتور ضایع نشود. ضمن اینکه در چارت رسمی باشگاه، مالکیت با هلدینگ است و نمی‌دانم با این شرایط آیا اصلا امکان احضار زوزی وجود دارد یا خیر. زوزی فردی فعال در فوتبال نیست و نمی‌دانم اصلا امکان احضار او وجود دارد.»

مظفری‌زاده درباره اینکه چند ماه پیش هم زوزی بابت اظهارتش به کمیته اخلاق دعوت شده بود اما نرفت، آیا این بار به جلسه کمیته اخلاق خواهد رفت یا نه، گفت: «نمی‌دانم، قطعاً خودش تصمیم می‌گیرد. ما در چارت باشگاه تراکتور مدیرعامل و هیأت مدیره داریم و مجموعه مدیریتی باشگاه کاملاً مشخص است. درست است آقای زوزی ما را حمایت می‌کند، ولی ارتباطی که باعث شود کمیته اخلاق او را احضار کند، نمی‌بینم. به همین خاطر اظهارنظر نمی‌کنم.»

.....♥

♥ برنامه‌ریزی برای پارالمپیک ۲۰۲۲

سعید سلگی سخنگوی کاروان ایران اعزامی به بازی‌های پارآسیایی جوانان نیز در خصوص آینده‌نگری برای ورزشکاران نخیه و مدال‌آور بازی‌های آسیایی ۲۰۲۵ جوانان در دبی معتقد است: «با حمایت جدی، مدال‌آوران این دوره می‌توانند به پشوانه کاروان ایران در پارالمپیک ۲۰۲۲ تبدیل شوند. پیشنهاد سزاری از طریق بازی‌های پارآسیایی جوانان انجام می‌شود و در دوره گذشته هم این گونه بود. نگاه اصلی ما در این بازی‌ها برای پارالمپیک ۲۰۲۳ و بازی‌های پارآسیایی ۲۰۳۰ است. آیین‌نامه تیم‌های ملی B را داریم و ورزشکاران بعد از این دوره حمایت می‌شوند و اردوهای متمرکز را برای آنان خواهیم گذاشت.»

سلگی در خصوص اردوهای برگزار شده در یک سال اخیر قبل از اعزام به دبی می‌گوید: «در یک سال گذشته روند آماده‌سازی شروع شده و اردوها نیز در جریان بوده. این اردوها با نگاه کمی برگزار شد البته ما ورودی‌هایی برای رشته‌های رکوردی تعریف می‌کنیم تا ورزشکاران در انتخابی‌ها حضور پیدا کنند. بعد از انتخابی ۲ نفر برتر را به اردو فراخواندیم تا آماده اعزام به دبی شوند. در یک سال گذشته ۱۸۳ اردو آماده‌سازی را برگزار کردیم. البته تغییر میزان نیز تأثیر زیادی در رشته‌ها داشت و ما وجود و دوچرخه‌سواری را از دست دادیم.»

سلگی در خصوص رکوردشکنی احتمالی جوانان ایران تأکید دارد: «کوردها را بررسی کردیم و شرایط رکوردی خوبی داریم اما این قطعی نیست زیرا اطلاعات دقیقی از رقبان نداریم.

۲۰۲۷ و مراسم افتتاحیه و رقابت‌های شنای المپیک ۲۰۲۸ لس‌آنجلس. در جام جهانی پیش‌رو، علاوه بر مسابقات تیم ملی ایران، نخستین بازی آمریکا نیز در همین ورزشگاه برگزار خواهد شد؛ جایی که بانگی‌ها برابر پاراگونه صف‌آرایی می‌کنند. همچنین دیدار سونیس با نماینده پل‌آف آ اروپا و بازی آمریکا با تیم پل‌آف C اروپا در ورزشگاه سوفای انجام می‌شود. دو مسابقه مرحله یک‌شازن‌دهم نهایی و یک دیدار مرحله یک‌چهارم نهایی نیز در فهرست میزبانی این مجموعه قرار دارد. از لحاظ شرایط آب‌وهوایی نیز وضعیت برای تیم‌ها و تماشاگران بسیار مناسب است. شهر اینگل‌وود- محل قرار گیری ورزشگاه- در ماه‌های ژوئن و ژوئیه میانگین دمای ۲۱ تا ۲۴ درجه سانتی‌گراد دارد و میزان بارندگی در این دوره به‌شدت پایین است؛ تنها ۳ میلی‌متر در ژوئن و ۲ میلی‌متر در ژوئیه. این منطقه با ارتفاع ۴۵ متر از سطح دریا، شرایطی پایدار و استاندارد برای برگزاری مسابقات فراهم می‌کند. مهم‌ترین مزیت این ورزشگاه، ساختار کاملاً کنترل‌شده آن است. سقف ثابت، سیستم تهویه پیشرفته و پنل‌های قابل تنظیم در سقف و بدنه، باعث می‌شود گرمای تابستانی لس‌آنجلس- که گاهی به بالای ۲۷ تا ۳۰ درجه می‌رسد- تأثیر چندانی بر بازیکنان و هواداران نداشته باشد. این ترکیب پیشرفته، فضای داخلی ورزشگاه سوفای را مشابه یک مجموعه سرپوشیده حرفه‌ای می‌کند و محیطی پایدار و دلپذیر برای تماشای مسابقات به‌وجود می‌آورد.

با همه این ویژگی‌ها، ورزشگاه سوفای نهایتاً یک میزبان ایده‌آل برای ایران است، بلکه با توجه به جمعیت قابل‌توجه ایرانیان در لس‌آنجلس، می‌تواند به یکی از «برانی‌ترین» مقاصد جام جهانی تبدیل شود؛ جایی که تیم ملی قادر خواهد بود روی حمایت پرشور و گسترده هواداران خود حساب ویژه‌ای باز کند.

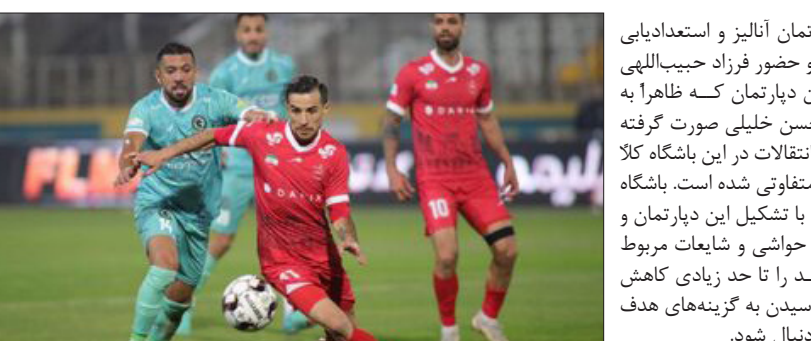
ملی‌پوشان چشم انتظار ایرانیان مقیم کانادا روز صعود در سیاتل؟

پس از دو مسابقه نخست در لس‌آنجلس، تیم ملی فوتبال ایران برای سومین و آخرین بازی مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۲۶ راهی شمال‌غربی آمریکا خواهد شد؛ جایی که باید در ساعت ۶:۳۰ صبح روز شنبه ۶ تیر ۱۴۰۵ در ورزشگاه لومن فیلد سیاتل به مصاف مصر برود. ورزشگاهی که انتظار می‌رود در جریان جام جهانی با توجه به افزایش ظرفیت و شرایط میزبانی، حدود ۷۰ هزار تماشاگر را در خود جای دهد و یکی از شلوغ‌ترین میزبان‌های مسابقات این دوره باشد. این بازی برای هواداران ایرانی ساکن آمریکای شمالی اهمیت ویژه‌ای دارد. فاصله سیاتل تا شهر ونکوور در کانادا تنها سه ساعت با خودرو است و همین موضوع باعث می‌شود جمعیت قابل‌توجه ایرانیان مقیم ونکوور بتوانند به‌راحتی خود را به سیاتل برسانند و در حساس‌ترین بازی ایران در این مرحله از تیم ملی حمایت کنند. این در حالی است که بزرگ‌ترین جامعه مصری‌های آمریکا در ایالت نیویورک زندگی می‌کنند؛ جایی که حدود ۳۶۰۰ کیلومتر با سیاتل فاصله دارد و سفر به آن نسبت به هواداران ایرانی بسیار دشوارتر خواهد بود. بنابراین شرایط از نظر حضور هواداران در ورزشگاه، می‌تواند به سود ایران تمام شود.

لومن فیلد یکی از شناخته‌شده‌ترین ورزشگاه‌های چندمنظوره ایالات متحده است؛ مجموعه‌ای که در محله سودو (SoDo) شهر سیاتل واقع شده و همزمان میزبان سه تیم بزرگ ورزشی است: سیاتل سیه‌واکس در لیگ NFL، سیاتل ساوندرز در لیگ MLS و سیاتل رین در لیگ حرف‌ای زنان آمریکا (NWSL). ظرفیت این مجموعه برای مسابقات NFL ۶۸ هزار و ۲۴۰ نفر و برای اغلب بازی‌های MLS حدود ۲۷ هزار و ۷۰۰ نفر است، اما در تورنمنت‌های بزرگ بین‌المللی معمولاً ظرفیت کامل و حتی توسعه‌یافته آن مورد استفاده قرار می‌گیرد. مجموعه لومن‌فیلد علاوه بر زمین مسابقه، شامل مرکز رویدادهای بزرگ سیاتل، سالن موسیقی و هنرهای نمایشی واشینگتن (WaMu Theater)، پارکینگ‌های گسترده و میدان عمومی است. نزدیکی آن به مرکز شهر(کمتر از ۱۶ کیلومتر فاصله) باعث می‌شود دسترسی از طریق بزرگراه‌ها و خطوط متونع حمل‌ونقل عمومی بسیار آسان باشد. لومن‌فیلد پیش از جام جهانی نیز آزمون بزرگی را پشت سر گذاشته است. این ورزشگاه میزبان شش مسابقه از جام باشگاه‌های جهان ۲۰۲۵ بوده، سه بازی گروه B که شامل دیدارهای سیاتل ساوندرز می‌شد و سه مسابقه از گروه D. این رقابت‌ها فرصتی برای آزمایش زیرساخت‌ها و آماده‌سازی ورزشگاه برای جام جهانی بود. برای این تورنمنت، چمن صییریدی موقت که در مؤسسه لیگ واشینگتن رشد کرده و توسط یک شرکت استرالیایی تولید شده بود، روی چمن مصنوعی دائمی ورزشگاه نصب شد. با وجود برنامه‌ریزی گسترده، کیفیت این چمن با انتقادهایی همراه بود؛ از جمله لوئیس اتریکه، سرمربی پاری‌سن‌ژرمن که سطح زمین را «بیش از حد پرشی و خشک» توصیف کرد. سیاتل از نظر اقلیمی یکی از معتدل‌ترین شهرهای میزبان جام جهانی محسوب می‌شود. میانگین دمای هوادر ماه‌های ژوئن و ژوئیه بین ۱۶ تا ۱۹ درجه سانتی‌گراد است؛ آب‌وهوایی کاملاً مطلوب برای انجام مسابقات فوتبال. میزان بارش نیز در این دوره کاهش قابل‌توجهی پیدا می‌کند؛ ۶۶ میلی‌متر در ژوئن و ۲۹ میلی‌متر در ژوئیه. ارتفاع شهر تنها ۴ متر از سطح دریا است و برخلاف بسیاری از ورزشگاه‌های مرتفع در آمریکای شمالی، بازیکنان در سیاتل با چالش فشار هوا مواجه نخواهند شد. دمای روز در این مدت اغلب به حدود ۲۱ درجه سانتی‌گراد می‌رسد و تعداد روزهای بارانی محدود است. اگرچه سیاتل به‌خاطر آب‌وهوای ابری همیشگی‌اش مشهور است و شاید مقصد ایده‌آل علاقه‌مندان را قنات تابستانی نباشد، اما برای انجام یک مسابقه فوتبال در سطح جهانی، شرایطی تقریباً ایده‌آل فراهم می‌کند؛ نه گرمای آزاردهنده در کار است و نه ارتفاع، نه بارش شدید و نه رطوبت طاقت‌فرسا. همه‌چیز برای یک بازی استاندارد، روان و باکیفیت مهیاست و البته برای حضور پرشور هواداران ایرانی، که این‌بار از ونکوور و حتی دیگر شهرهای کانادا می‌توانند خود را به ورزشگاه برسانند.

محمود فکری سرمربی نفت و گاز گجساران با گلایه از مدیران باشگاهش درباره شرایط تیم اینطور می‌گوید: «ما با کسی اختلافی نداریم. در فوتبال این گونه است که مدیریت باشگاه برنامه‌های مدنظر سرمربی را اجرا می‌کند. اگر ما در این مدت خواسته نابجا یا خلاف منافع باشگاه داشتم، این را اعلام کنند. منأسفانه ما در هیچ یک از برنامه‌ها دخالتی نداریم و با ما هیچ مشورتی نمی‌شود. برای همین بازی، یک گروه پنجشنبه صبح از اهواز به ساری آمدیم، یک گروه دیگر قرار بود پنجشنبه شب از شیراز به ساری بیایند ولی برای جمعه بلیت گرفتند اما فکر می‌کردند برای پنجشنبه گرفته‌اند که نمی‌دانم در این‌باره شیطنت شده بود یا نه. بعد از آن، برای پنجشنبه ساعت ۱۲ شب برای همه بازیکنان بلیت اهواز به تهران می‌گیرند. پرواز تأخیر خورد و بدون استراحت در تهران راهی ساری شدند و به قول معروف شلووبل شده برای بازی آمدند. من نمی‌دانم چه خواسته‌ای از من دارند که انجام ندهادم. ما حتی توپ تمرین نداریم. زمین تمرین افتضاح است. برای بیرون از گجساران نیاز به لباس گرم هست اما نداریم و همین بازی با نساجی دروازه‌بان ما سرما خورد. من درباره چه چیزی باید صحبت کنم؟ این مسائل را باید از مدیریت باشگاه پیگیری کنید.»

بیش از ۳۰ بازیکن در فهرست اولیه

بعد از تشکیل دپارتمان آنالیز و استعدادیابی در باشگاه پرسپولیس و حضور فرزاد حبیب‌اللهی در سمت آنالیزور این دپارتمان که ظاهراً به خواسته و پیشنهاد محسن خلیلی صورت گرفته روند و پروسه نقل و انتقالات در این باشگاه کلاً تغییر کرده و وارد فاز متفاوتی شده است. باشگاه پرسپولیس سعی کرده با تشکیل این دپارتمان و تسهیم خط مشی تازه حواشی و شایعات مربوط به جذب بازیکن جدید را تا حد زیادی کاهش داده و البته پروسه رسیدن به گزینه‌های هدف به شکل کاملاً اصولی دنبال شود.

به شرایطی که از ابتدای حضور اوسمار در کادر فنی بحث تقویت تیم در نقل و انتقالات زمستانی باز شده و بعضاً اخباری درباره لیست مایحتاج او برای فصل دوم منتشر شده اما مدیران باشگاه پرسپولیس اصرار داشتند که کلیه این حرکت بعد از دربی زده شود. با این حال در شرایطی که همچنان گفته می‌شود اوسمار فهرستی به باشگاه نداده اما از سوی دیگر شنیده شده طی روزهای اخیر جلسات متعددی بین مدیران باشگاه پرسپولیس و اوسمار برگزار شده و طرفین به جمع‌بندی ابتدایی برای جذب چند منظر و تقویت تیم، دست یافته‌اند.

سرمربی برزیلی در فاز ابتدایی پست‌هایی که این تیم نیازمند تقویت در آن است را به باشگاه اعلام کرده و شرایط و خصوصیات نفرات مدنظر خود را نیز اعلام کرده است. در کنار آن، نام برخی بازیکنان که عهده آن خارجی هستند نیز به اطلاع باشگاه رسیده است. باشگاه پرسپولیس نیز که بعد از تغییرات صورت گرفته مدیریتی، چارت ویژه‌ای را شکل داده، با معاونت ورزشی و همچنین تیم آنالیز و مدیریت اسکاتینگ به دنبال نفارت پرتعدادی هستند که در فاز ابتدایی شرایط حضور در این باشگاه را دارند. بر این اساس آنها ضمن بررسی کامل لیگ برتر و دسته پایین‌تر، همچنین پیشنهادهای مدیربرنامه‌های مختلف را نیز دریافت کرده و این پروسه همچنان ادامه دارد.

در حال حاضر بیش از ۳۰ بازیکن از تیم‌های مختلف و البته نفرات خارجی برای بررسی کامل و آنالیز در اختیار این باشگاه قرار گرفته که به طور شایه‌ررزی مورد تحقیق آنها قرار می‌گیرد.

موضوع مهم تر نیز این است که باشگاه پرسپولیس به واسطه شرایط سنی تیم، در برنامه خاص نقل و انتقالاتی خود جذب بازیکنان جوان را در اولویت اصلی و اولیه خود قرار داده و به جوانگرایی و پایین آوردن سن اسکواد خود تکیه کرده است. در این لیست می‌توان گفت بجز پست دروازه‌بانی و وینگر در تمامی پست‌های دیگر این باشگاه گزینه در اختیار گرفته و به دنبال بررسی شرایط و مذاکره نهایی خواهد بود.

سرخیزان کافی نیست، استقلال مهاجم می‌خرد

بکشد. سرخیزان تلاش زیادی کرده، دوندگی بالایی دارد و تا حدودی پیشرفت کرده، اما هنوز نمی‌توان او را مهاجمی دانست که تا بکجه بسر توانایی‌اش نگرانی خط حمله استقلال برطرف شود. فقط زمانی می‌توان از او انتظار یک مهاجم محوری و واقعی را داشت که روند فعلی‌اش را ارتقا و تعداد گل‌هایش به شکل چشمگیری افزایش دهد.

نازون، جنبو و آزادی؛ مهاجمانی در حسرت گلزنی

بازیکنانی همچون داکتر نازون، موسی جنبو و محمدرضا آزادی نیز نتوانسته‌اند انتظارات را برآورده کنند. نازون تاکنون گلی برای استقلال زده و در فرم خوبی قرار ندارد. جنبو هم علیرغم تلاش‌هایش در خلق موقعیت و بازسازی، مهاجمی گلزن و تمام‌کننده نشان نداده است. آزادی نیز عملکردی ضعیف‌تر از سایر مهاجمان داشته و عملاً نتوانسته جایگاهی ثابت در ترکیب به دست آورد. این‌س عملکرد نه‌چندان مطلوب خط حمله سبب شده استقلال بیش از حد به وینگرها و هافبک‌ها وابسته باشد؛ مسئله‌ای که در ادامه فصل می‌تواند خطرناک باشد، زیرا در فوتبال حرفه‌ای تیمی که مهاجمانش ستون فقرات گلزنی‌اش نباشند، در حساس‌ترین زمان‌ها با کمبود گل مواجه می‌شود.

تب و تاب بامدادی در ایران

✎ عرفان حمیدی – با توجه به شرایط ویژه این دوره جام جهانی از حیث برگزاری بازی‌ها در سه کشور و با شرایط زمانی متفاوت، فیفا برنامه و ساعت دقیق بازی‌های جام جهانی ۲۰۲۶ را در مراسم مجزا از مراسم قرعه کشی اصلی و ۲۴ ساعت پس از قرعه کشی اعلام کرد.

در مراسم ویژه تعیین زمان بازی‌های جام جهانی که در حضور رئیس فیفا و اسطورهایی چون رونالدو نازاریو، توتی، الکسی لالاس و هریستو استویچکف برگزار شد، برنامه بازی‌های ایران نیز اعلام شد. طبق این برنامه تنها یک بازی ایران یعنی بازی دوم با بلژیک در ورزشگاه سوفای لس‌آنجلس، در ساعت مناسب برای مردم ایران برگزار خواهد شد و دو بازی دیگر در بامداد برگزار می‌شوند. ایران ابتدا ساعت ۴:۳۰ بامداد ۲۶ خرداد به مصاف نیوزیلند می‌رود، سپس در ساعت ۲۲:۳۰ روز ۳۱ خرداد با بلژیک دیدار می‌کند و در سومین بازی خود ساعت ۶:۳۰ روز ۶ تیر، به مصاف مصر خواهد رفت.

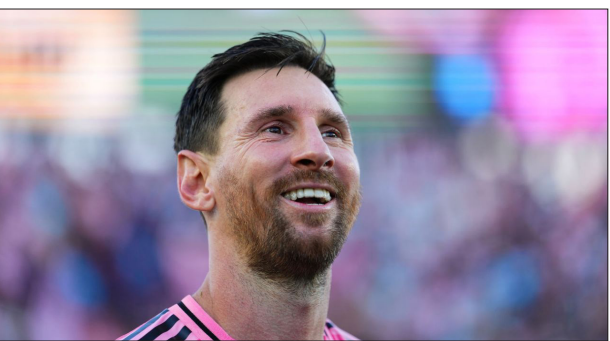
دو بازی بزرگ تیم ملی در گران‌ترین ورزشگاه جهان سفر یوزها به شهر ایرانی

با اعلام رسمی برنامه مسابقات جام جهانی ۲۰۲۶، تیم ملی فوتبال ایران دو دیدار نخست خود را در ورزشگاه مدرن و باشکوه سوفای لس‌آنجلس برگزار خواهد کرد؛ نخست مقابل نیوزیلند در ساعت ۴:۳۰ بامداد روز ۲۶ خرداد و سپس برابر بلژیک در ساعت ۲۲:۳۰ روز ۳۱ خرداد.

حضور پرتعداد ایرانی‌ها در شهر لس‌آنجلس- که یکی از بزرگ‌ترین جوامع ایرانی خارج از کشور را در خود جای داده است- می‌تواند به برگ برنده جدی تیم ملی تبدیل

افسانه مسی تکمیل شد

ساخت. این دو ستاره، پس از سال‌ها موفقیت در کنار کاپیتان آرژانتینی، آخرین جام دوران حرفه‌ای خود را با همان کسی لمس کردند که خارطه بهترین روزهای فوتبالی‌شان با او گره خورده است.

این قهرمانی تازه تنها یک سطر جدید در کارنامه مسی نیست؛ بلکه یادآور مسیری است که او را به پرافتخارترین فوتبالیست تاریخ تبدیل کرده. با ۴۷ جام در سطوح باشگاهی و ملی، مسی حالا فاصله خود با دنی‌الوز (۴۳)، اندرس اینیستا (۳۸)، جرارد پیکه (۳۸) و ماکسول (۳۷) را بیش از پیش افزایش داده است. ستاره‌ای که حتی در ۳۸ سالگی هنوز با انگیزه‌ای جوانانه فوتبال بازی می‌کند و هر فصل، قطعه‌ای تازه به پازل افتخاراتش می‌افزاید. در فوتبال باشگاهی، دوران طلایی او با بارسلونا رقم خورد؛ جایی که ۱۰ لالیگا، هفت کوپا لاری و هشت سوپر جام اسپانیا را تصاحب کرد. پس از آن، دو قهرمانی لیگ یک فرانسه و یک سوپر جام را در پاریس تجربه کرد و اکنون در اینتر میامی، با سه عنوان جدید – لیگ‌کاپ، سایپوترز شیلد و قهرمانی MLS- نشان داده که تأثیرگذاری‌اش محدود به یک قاره یا یک لیگ نیست. در سطح بین‌المللی نیز کارنامه مسی همچنان بی‌رقیب است: چهار لیگ قهرمانان اروپا، سه جام باشگاه‌های جهان و سه سوپر جام اروپا، همگی با بارسلونا. اما نقطه اوج این فهرست، لباس آبی‌وسفید آرژانتین است؛ جام جهانی فراموش‌نشندی ۲۰۲۲، دو کوپا امریکا، فینالیسیما، قهرمانی جهان زیر ۲۰ سال و طلای المپیک ۲۰۰۸. او که قراردادش را برای دو سال دیگر با میامی تمدید کرده، حالا چالش تازه‌ای پیش روی خود می‌بیند: کسب لیگ قهرمانان کونکاکاف در سال ۲۰۲۶. افتخارات فردی مسی شاید بیش از هر چیز دیگری نشان دهد با چه بازیکنی طرفیم. هشت توپ طلا، هشت جایزه یی‌چیچی، ۹ عنوان بهترین بازیکن لالیگا، شش کفش طلای اروپا، شش عنوان آقای گل لیگ قهرمانان، سه جایزه بهترین بازیکن مرد فیفا، دو جایزه بهترین بازیکن اروپا، دو توپ طلای جام جهانی، دو عنوان بهترین بازیکن کوپا امریکا، دو جایزه لاروس، یک گلدن بوی، یک براوو و چندین عنوان فردی دیگر. سال ۲۰۲۵ نیز سالی سرشار از رکوردهای تازه برای او بود.

سرخیزان کافی نیست، استقلال مهاجم می‌خرد

با اینکه سعید سرخیزان تا حدی بار گلزنی را در خط حمله استقلال به‌عنوان تک‌مهاجم به دوش کشیده اما این میزان گلزنی کافی نیست و ریکاردو سلاپینتو در برنامه‌های خود برای تقویت استقلال در نیم‌فصل دوم روی جذب یک مهاجم گلزن که در کنار این بازیکن مسئولیت‌های گلزنی را به انجام برساند، می‌اندیشد و باید دید که آیا توفیقی در این راستا حاصل خواهد شد و استقلال موفق به جذب مهاجم جدید خواهد شد یا خیر؟!

استقلال در فصل جاری تا اینجا‌یی کار ۱۸مسابقه در لیگ برتر، جام حذفی، سوپر جام و لیگ قهرمانان آسیا انجام داده و حاصل این بازی‌ها به ثمر رساندن ۲۴گل بوده است. این آمار در نگاه نخست قابل قبول و حتی امیدوارکننده به نظر می‌رسد، اما بررسی دقیق‌تر نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از این گل‌ها توسط وینگرها و هافبک‌ها به ثمر رسیده و نقش مهاجمان نوک – که در فوتبال امروز مهم‌ترین رکن گلزنی محسوب می‌شوند – چندان پررنگ نبوده است. همین نقطه ضعف جدی می‌تواند در ادامه فصل استقلال را دچار مشکل کند و مانع از رسیدن به اهداف بزرگ باشگاه شود.

وینگرها بار گلزنی را به دوش می‌کشند

